

Najaarsnota 2018 Aa en Hunze

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief

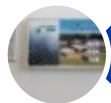
Bestuur en portefeuillevverdeling

Voortgang 2018

Bijstellingen

Bijlagen

Voortgang kredieten

Leeswijzer

Inhoudsopgave Najaarsnota 2018

AANBIEDINGSBRIEF

Aanbiedingsbrief

0 ALGEMEEN

0.1 Bestuur en portefeuillevverdeling

1 Voortgang 2018

1.1 Voortgang 2018

1.2 Voorstellen najaarsnota 2018

1.3 Vaststelling najaarsnota 2018

2 BIJSTELLINGEN

2.1 Bijstellingen lasten en baten

2.1.1 Recapitulatie bijstellingen

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen

BIJLAGEN

3.1 Voortgang kredieten

3.2 Leeswijzer

Aanbiedingsbrief najaarsnota 2018

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de najaarsnota 2018. Deze nota is een combinatie van de huidige en vorige bestuursperiode.

In deze najaarsnota berichten wij u over de voortgang van de realisatie van belangrijke beleidsinhoudelijke ontwikkelingen én informeren wij u over de verwachte financiële uitkomsten over 2018. Deze verwachting is gebaseerd op de stand van zaken na de eerste negen maanden van dit jaar en een prognose voor de resterende maanden.

Aa en Hunze 'Samen Doen'!

Het collegeprogramma 'Samen Doen' is met uw raad besproken in de vergadering van 27 september jl. Dit collegeprogramma is de basis voor de programmabegroting 2019, die behandeld is in de raadsvergadering van 8 november jl. Hiermee borduren we met enthousiasme voort op de lijn die we hebben ingezet in de vorige bestuursperiode.

In deze najaarsnota komen beleidsinhoudelijke ontwikkelingen aan de orde uit beide bestuursperiodes. Hieronder staan de belangrijkste ontwikkelingen, die we in hoofdstuk 1.1 hebben uitgelicht:

- Sociaal domein
- Ontwikkeling Gasselternveld
- Ontmoetingscentrum de Boerhoorn
- Centrumontwikkeling Gieten
- Energietransitie
- Toekomst vakantieparken

Aansluitend op deze onderwerpen wordt u geïnformeerd over de actuele stand van zaken bij de organisatieontwikkeling en het grondbedrijf.

Programma "AndersOmDoen"

De huidige Planning & Control cyclus is niet ingericht op het ondersteunen van de nieuwe rol van de gemeente. Het is vooral een beheersinstrument en geen sturingsinstrument. Ook de komst van de Omgevingswet vraagt om een andere benadering van inwonersinitiatieven en heeft een andere informatiebehoefte. Het collegeprogramma 'Samen Doen' vraagt om een andere manier van sturing dan alleen op financiële gegevens. Het realiseren van maatschappelijke effecten staat voorop en daarmee is ook het meten, monitoren en sturen daarop van wezenlijk belang.

We gaan met elkaar uitvoering geven aan de doorontwikkeling van de planning & control cyclus met behulp van het programma "AndersOmDoen". Vooruitlopend op deze andere wijze van werken met elkaar en een instrumentarium dat hieraan ondersteunend is, geven we op een andere wijze invulling aan de najaarsnota 2018. Vergelijkbaar met de voortgangsnota 2018 die in de plaats van het beleidsplan is gekomen.

Ten opzichte van de vorige najaarsnota is de uitgebreide programmaverantwoording vervangen door de voortgang van de belangrijkste beleidsinhoudelijke ontwikkelingen. Daarnaast is de uitgebreide rapportage over het grondbeleid per complex vervangen door een beschrijving van de actuele stand van zaken bij het grondbedrijf.

Opzet najaarsnota 2018

De digitale najaarsnota 2018 kent eenzelfde opbouw als de voorgaande digitale beleidsdocumenten, met in de eerste plaats het onderdeel [bestuur en portefeuilleverdeling](#), weergegeven in de [lichtblauwe kleur](#) op het voorblad. De digitalisering van deze beleidsdocumenten maakt het mogelijk om deze achtergrondinformatie te allen tijde beschikbaar te hebben.

De feitelijke najaarsnota 2018 begint met [het inleidende hoofdstuk 1 'Voortgang 2018'](#) (met daarin de beleidsvoortgang, de voorstellen aan uw raad en de vaststelling van de najaarsnota) en gaat daarna verder met [het hoofdstuk 2 'Bijstellingen'](#) (met hierin de financiële bijstellingen per programma). Deze hoofdstukken zijn weergegeven in de blauwe 'Aa en Hunze' kleur. Als bijlage is opgenomen 'Voortgang kredieten' (met daarin de voortgang van de in het verleden beschikbaar gestelde incidentele kredieten).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

Mevrouw mr. M. Tent
secretaris

de heer T. Baas
burgemeester

0.2 Bestuur en portefeuillevverdeling

College van Burgemeester en Wethouders gemeente Aa en Hunze

Burgemeester T. Baas	Wethouder H. Heijerman (Combinatie Gemeentebelangen)	Wethouder B. Luinge (VVD)	Wethouder Drs. N.J.P. Lambert (Groen Links)	Gemeentesecretaris Mr.M. Tent (Algemeen directeur)
<i>Vervanging door wethouder Heijerman</i>	<i>Vervanging door burgemeester</i>	<i>Vervanging door wethouder Lambert</i>	<i>Vervanging door wethouder Luinge</i>	
- Bestuurlijke coördinatie - Algemeen bestuur - Communicatie - Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering) - Veiligheidsregio (Brandweer/GHOR) - Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen - Cultuur. - Dienstverlening - Personeel en Organisatie - Informatisering en automatisering - Integrale handhaving (incl.perm.bewoning recreatiewoningen) - Volksgezondheid (incl.GGD) - Informatieveiligheid en privacy	- Ruimtelijke ontwikkeling - Volkshuisvesting, woningbouw - Omgevingsvergunningen - Kern- en buurtgericht werken - Beheer openbare ruimte (o.a. wegen, groen, fietspaden) - Verkeer en Vervoer - Accommodatiebeleid inzake dorpshuizen - Plattelands- en natuurontwikkeling (incl. P10) - Landbouwbeleid m.b.t. versterken landelijk gebied - Begraven en begraafplaatsen - Cultuurhistorie, cultureel erfgoed - RUD - Eerste loco-burgemeester	- Grondzaken, gemeentelijk vastgoed - Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid - Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid - Recreatie en toerisme - Onderwijs, inclusief onderwijs-huisvesting en kindcentra - Volwasseneneducatie - Water, waterbeheer en riolering - Afval - Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties - Leerlingenvervoer en leerplicht - Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid - Internationale betrekkingen, w.o. EDR - Grondbedrijf - Tweede loco-burgemeester	- Financiën, en verzekeringen - Participatie, jeugd en WMO - Belastingen - Stichting Attenta (voorheen sociaal Team) - Welzijns- en gezondheidsbeleid - Sociale Zaken & armoedebeleid - Duurzaamheid en duurzame energie - Global Goals en Fairtrade - Schuldhulpverlening - Inburgering, vluchtelingen - Derde loco-burgemeester	- Adviseur van het college - Hoofd van de ambtelijke organisatie
Projectportefeuille:	Projectportefeuille:	Projectportefeuille:	Projectportefeuilles:	
- Herijking Strategische Toekomstvisie 2025 - Implementatie omgevingswet - Windenergie - Gaswinning en schadeafhandeling (alg. STRONG)	- Inwoner participatie/veranderende rol overheid - Gebiedsontwikkeling Drentsche Aa - Leader Zuidoost Drenthe - Koopcentrum Gieten - Ontwikkeling Gasselternveld - Agenda voor de Veenkoloniën - Vernieuwing MFC de Boerhoorn Rolde	- N34 ontwikkeling - Glasvezel - Toekomst vakantieparken	- Programma Transformatie Sociaal Domein - Nieuwe planning en control cyclus - In Fore Care (Europees project rondom mantelzorg) - Kans voor de Veenkoloniën	

1 Voortgang

Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende onderdelen.

1.1 Voortgang

1.2 Voorstellen najaarsnota 2018

1.3 Vaststelling najaarsnota 2018

1.1 Voortgang 2018

In deze najaarsnota berichten wij u over de voortgang van een aantal belangrijke beleidsinhoudelijke ontwikkelingen en de actuele stand van zaken met betrekking tot het grondbedrijf. Ook informeren wij u over de verwachte financiële uitkomsten over het jaar 2018. Deze verwachting is gebaseerd op de stand van zaken over de eerste negen maanden van het lopende jaar en op de verwachtingen voor de resterende maanden. Daarbij hebben we voor de tweede keer de budgettaire kaders voor het lopende jaar geactualiseerd.

Tevens wordt – in financiële zin – de voortgang weergegeven van de beschikbaar gestelde kredieten. Zie hiervoor de bijlagen bij deze najaarsnota.

De behandeling van deze najaarsnota door uw raad zal plaatsvinden op 20 december 2018.

Voortgang beleidsinhoudelijke ontwikkelingen

Halverwege 2018 hebben wij u via de voortgangsnota geïnformeerd over de stand van zaken m.b.t. de financiële positie en de bijstelling van de budgetten 2018. Met deze najaarsnota informeren wij u nu ook over de voortgang bij een aantal belangrijke beleidsinhoudelijke ontwikkelingen in 2018. Het betreft een zevental onderwerpen, daarna wordt de actuele stand van zaken bij het grondbedrijf weergegeven.

1. Sociaal domein

Algemeen

Na de transitie binnen het sociaal domein ligt nu de aandacht op de transformatie. Daarbij willen we aansluiten op de leefwereld van onze inwoners. We staan daar als gemeente niet alleen in. We willen dit samen doen met inwoners, hun omgeving, stichting Attenta, het voorliggend veld en aanbieders. In de notitie “Samen maak je de route” hebben we beschreven hoe we in het sociaal domein willen denken, organiseren en doen. In de onlangs door uw raad vastgestelde sturingsfilosofie “Samen aan het stuur” stellen we het maatschappelijk effect voorop en komen we tot best passende oplossingen binnen het financiële en juridische kader. Met ‘Samen aan het stuur!’ starten we ook met een andere wijze van monitoren in het sociaal domein. We beschouwen cijfers in samenhang en duiden het verhaal achter de cijfers.

Door invulling te geven aan deze notities voegen we ons in het landelijke beeld waarin gemeenten (mede) vorm geven aan de transformatie.

Attenta

De gemeente Aa en Hunze heeft zich van 2015 tot en met 2017 primair gericht op de transitie van het sociaal domein. Er is een bewuste keuze gemaakt om eerst ervaring op te doen met de nieuwe taken voordat we de gewenste transformatie in gang zetten. Daarom is er gewerkt met een tijdelijke toegang in de vorm van een netwerkorganisatie. In 2017 ontstond er de noodzaak om de gewenste transformatie van het sociaal domein in gang te zetten en toe te werken naar een structurele inbedding van het sociaal team. Dit proces is in 2018 vervolgd.

In januari besloot het college in samenspraak met de raad tot het oprichten van een nieuwe stichting voor de toegangstaken sociaal domein. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van Attenta per 1 juli 2018. Voor de betrokken medewerkers was het een spannende periode die veel energie heeft gevraagd. Aan de ene kant ging het werk gewoon door en aan de andere kant waren de voorbereidingen op de oprichting van Attenta in volle gang.

De overgang is van het gemeentelijke sociaal team naar de stichting Attenta is voor onze inwoners soepel verlopen. Er was continuïteit van ondersteuning en veel inwoners hielden ook dezelfde contactpersoon.

Ontvlechting Alescon / samenvoeging met WPDA

Afgelopen juli is de bestuurlijke besluitvorming voor de splitsing van Alescon en invlechting van de taken van Alescon in Werkplein Drentsche

Aa afgerond. Al vanaf begin 2018 is op basis van het voorgenomen besluit van de colleges van B&W in december 2017 de voorbereidingen voor de splitsing gestart. Na het besluit in juli hebben de latende organisatie en ontvangende organisatie met voortvarendheid de ontvlechting respectievelijk de invlechting ter hand genomen. De werkzaamheden hiervoor liggen op schema en de samenvoeging per 1 januari 2019 een feit is. Alle Sw medewerkers Noord hebben dan een dienstverband in WPDA. Het Beheer van de Openbare Ruimte voor gemeenten wordt in 2019 organisatorisch op de huidige werkwijze voortgezet op basis van detacheringsafspraken in plaats van inkoop middels aanbesteding. De transformatie-opgave zal in 2019 vorm worden gegeven met als doel dat iedereen kan meedoen en om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een (werk)plek te bieden, samen met ondernemers en bij voorkeur bij ondernemers.

1.1 Voortgang 2018

Transformatieplan zorg voor jeugd Jeugdhulpregio Drenthe 2018-2020

Gemeenten en Rijk hebben een Transformatiefonds opgericht om de vernieuwing van het jeugdhulpstelsel een extra impuls te geven. Om voor een bijdrage (gedurende 3 jaar) uit het Transformatiefonds in aanmerking te komen is door de Jeugdhulpregio Drenthe een transformatieplan opgesteld in samenspraak met zorgaanbieders. Het plan ligt met een *positief advies* (het plan voldoet aan de gestelde voorwaarden) voor aan de landelijke stuurgroep die de plannen beoordeelt..

In het transformatieplan zijn drie thema's opgenomen waar we in Drenthe een verbeterslag willen realiseren. Dat zijn de ontwikkeling van een Drentse Jeugdacademie, de afstemming verwijzingen Gecertificeerde Instellingen en gemeenten en ontwikkeling kleinschalige woonvoorzieningen.

2. Centrumontwikkeling Gieten

Om het (koop)centrum van Gieten verder te versterken heeft het college in 2016 besloten om de bestaande visie op het centrum van Gieten te herijken. Anticiperend op de toekomstige Omgevingswet is deze herijking opgepakt in de vorm van het opstellen van de Omgevingsvisie Centrum Gieten. In samenwerking met het Overlegplatform Centrum Gieten (o.a. met vertegenwoordigers van ondernemers en inwoners) is een uitgebreid participatietraject doorlopen. De uitkomsten van het participatietraject hebben de input geleverd voor het eerste concept van de Omgevingsvisie die op 14 december 2017 door de raadscommissie Leefomgeving is vrijgegeven voor inspraak op grond van de gemeentelijke Inspraakverordening. De concept Omgevingsvisie heeft met ingang van 11 januari t/m 21 februari 2018 voor een ieder ter inzage gelegen. Als laatste stap in het proces zijn de in de concept Omgevingsvisie opgenomen acties in een uitvoeringsprogramma uitgewerkt in concrete maatregelen. De Omgevingsvisie Centrum Gieten (inclusief uitvoeringsprogramma) is gepland voor een behandeling in de raadscommissie van december 2018.

3. Ontwikkeling Gasselternveld

In 2018 is DX Adventurepark, een waterpark met mega-glijbanen, geopend. Dit park heeft in combinatie met de vorig jaar geopende zwemplas 't Gasselternveld gezorgd voor heel veel bezoekers in de zomermaanden. Hierdoor is gebleken dat nader onderzoek naar een voldoende en efficiënte parkeervoorziening nodig is om deze bezoekersstroom structureel in goede banen te kunnen leiden. De eerste stappen zijn gezet en de winterperiode zal worden gebruikt om dit samen met Staatsbosbeheer af te stemmen en uit te werken. In 2018 is daarnaast een volledige kostenraming voor de uitvoering van de Flintenwaard uitgewerkt. Op basis hiervan is besloten dat uitvoering (vooralsnog) niet haalbaar is. Ook zijn we samen met Staatsbosbeheer gestart met de voorbereiding van een update van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie. Hierbij wordt ook gewerkt aan de oplossing van de problematiek met betrekking tot de parkeervoorzieningen. De provincie wordt hier ook bij betrokken. Met de nieuwe eigenaar van de locatie voormalig Motel Gasselternveld zijn goede gesprekken gevoerd over een nieuwe invulling van deze locatie, die aansluit bij de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie en het vastgesteld bestemmingsplan.

4. Energiestransitie

In 2018 zijn de vier regelingen op het gebied van duurzaamheid in combinatie met wonen en bedrijven die in 2017 waren opgestart gecontinueerd. Dit zijn de kavelkorting, een aantrekkelijke lening voor het MKB, de bonnen voor energie- en warmtescans en een duurzaamheidslening voor particulieren.

Wanneer men energieneutraal bouwt op een kavel aangekocht van de gemeente kan een eigenaar een kavelkorting krijgen. In 2018 is hier 7 maal gebruik van gemaakt. Eigenaren krijgen een tegemoetkoming van € 5.000 op de kavel.

De goedkope lening voor bedrijven kan via de Drentse Energie Organisatie (DEO) afgesloten worden om duurzame maatregelen in het bedrijf door te voeren. In 2018 is door 11 bedrijven gebruik gemaakt van deze regeling.

De particuliere woningeigenaar kan een energieadvies voor de eigen woning aanvragen of een warmtescan laten uitvoeren.

In 2018 zijn er tot nu toe 194 gratis energieadviezen afgegeven en in totaal 200 warmtescans.

1.1 Voortgang 2018

Tenslotte hebben ca. 70 particuliere woningeigenaren in 2018 een duurzaamheidslening afgesloten voor de woning. In samenwerking met het Drents Energieloket is in het voorjaar 2018 een energiebespaarmarkt georganiseerd met ca. 200 deelnemers in raadzaal en hal van het gemeentehuis. Daarnaast is in augustus 2018 de actie Zongemak gestart waarvoor ca. 500 inwoners zich hebben ingeschreven. De actie faciliteert huizenbezitters met het collectief inkopen van zonneboilers en zonnepanelen.

Naast al deze concrete maatregelen is ook een start gemaakt met het in beeld brengen van een strategie voor de energietransitie.

5. Ontmoetingscentrum de Boerhoorn

In de vergadering van 18 oktober 2018 heeft uw raad bij de behandeling van het raadsvoorstel met betrekking tot de Boerhoorn unaniem een amendement aangenomen. In het amendement heeft het college de opdracht gekregen om te streven naar de vorming van een beheerstichting die verantwoordelijk wordt voor beheer en exploitatie van het MFC gedeelte. In het raadsvoorstel was opgenomen dat vanwege de economische ontwikkelingen de bouwrijzen stijgen en de levertijden van materialen langer worden. In augustus is een actuele doorrekening van de bouwkosten van het MFC-gedeelte uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de verwachte kosten inderdaad hoger (€ 600.000) uitvallen dan eerder begroot. In de raad van oktober heeft het college een extra krediet aan uw raad gevraagd voor deze hogere bouwkosten. In het amendement heeft de raad aanvullende kaders gesteld. Voordat er tot daadwerkelijke aanbesteding mag worden overgegaan zorgt het college voor een transparante exploitatiebegroting en legt deze ter goedkeuring voor aan de commissie en de raad van uiterlijk april 2019.

In juli is BDG Architecten geselecteerd om de nieuwe Boerhoorn te ontwerpen. Inmiddels is BDG hiermee al in een vergevorderd stadium. In september is aan uw raad een voorlopig ontwerp gepresenteerd. De klankbordgroep is nadrukkelijk betrokken bij het proces. In overleg met de klankbordgroep is een programma van eisen voor de architect opgesteld en zijn de afmetingen van de diverse multifunctionele ruimten vastgesteld. Samen met de huidige gebruikers wordt de meest geschikte tijdelijke huisvesting gezocht.

Met de partners van het Gezondheidscentrum (huisartsen en fysiotherapeuten) is een intentieovereenkomst ondertekenend. Inmiddels is ook Apotheek Rolde aangehaakt als gebruiker binnen het gezondheidscentrum. Door toevoeging van de apotheek zal het Gezondheidscentrum in twee bouwlagen worden gebouwd. Dit past niet binnen de gestelde goot- en bouwhoogten van het huidige bestemmingsplan. Hierdoor moet rekening worden gehouden met een vertraging van het totale plan. Uit een geactualiseerde parkeerbalans blijkt dat uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen gewenst is. In de plannen van de architect is de realisatie van meer parkeerplaatsen meegenomen.

6. Toekomst vakantieparken

Rond de zomer hebben we meer zicht gekregen op de vraagstukken die spelen met betrekking tot het transformeren en excelleren van vakantieparken. De gesprekken met de drie pilotparken in het voorjaar hebben ons hierbij belangrijke inzichten gegeven. Gelijktijdig is er op Drentse schaal een actieprogramma Vitale Vakantieparken Drenthe opgesteld. Dit actieprogramma lag in de zomermaanden voor aan de provincie, Recron, Recreatieschap Drenthe en de Drentse gemeenten.

In september 2018 zijn de provinciebrede en lokale ontwikkelingen samengebracht in een collegebesluit. Het college kiest voor een integrale aanpak waarbij we komen tot een passend toekomstperspectief voor de parken. De toekomst van vakantieparken is niet van ons als gemeente en niet aan ons, maar wij hebben wel alle belang bij een heldere strategie en uitgangspunten waarmee we passende oplossingen mogelijk kunnen maken. Dit helpt om een goede en betrouwbare gesprekspartner te zijn voor de parkeigenaren, voor de bewoners en omwonenden. We gebruiken het Drentse actieprogramma als richtinggevend kader voor onze lokale aanpak.

1.1 Voortgang 2018

Organisatieontwikkeling

In de voorgangsnota zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor het meerjarig investeringsplan personeel (MIP). Om de nieuwe organisatiestructuur en het anders werken handen en voeten te geven is er een implementatieplan gemaakt. Hierin is uitgewerkt welke incidentele en structurele personeelskosten er worden verwacht voor zowel 2018 als 2019. De uitwerking van het MIP is ten tijde van opstellen van de najaarsnota nog niet geheel uitgekristalliseerd. Dit wordt veroorzaakt doordat we willen inzetten op lange termijn oplossingen waarbij ook rekening is gehouden met de opgaven die voortvloeien uit het collegeprogramma 2018 – 2022 “Samen Doen”.

Bij de jaarrekening komen we bij u terug met een uitgewerkt beeld over 2018 waarbij de verwachting is dat we door de hiervoor genoemde oorzaken niet alle beschikbaar gestelde middelen voor 2018 hebben uitgegeven maar dat we wel structurele verplichtingen zijn aangegaan voor 2019 en verder.

Actuele stand van zaken grondbedrijf

De gemeente Aa en Hunze kent de volgende actuele grondexploitaties:

- Woonwijk Nooitgedacht te Nooitgedacht
- Gieten, bedrijventerrein Bloemakkers
- Gasteren, Bosakkers
- Eext, Eext Noord-Oost (Vesselkampen)
- Gieterveen, vm. Schoollocatie
- Gasselternijveen, Dwarsplaatsen-Oost

Woonwijk Nooitgedacht te Nooitgedacht

Na een dipje in de verkoop van de bouw kavels, zit de verkoop van de bouw kavels weer in de lift. Daar waar de projectmatige kavelverkoop dit jaar goed loopt, blijft de verkoop van de vrije kavels enigszins achter. De welstandsvrije kavels zijn in trek, al worden daar op zich ‘cataloguswoningen’ gerealiseerd. Kennelijk is het gevoel van ‘vrij’ kunnen bouwen, van belang bij de kavelkeuze, maar komt het in de praktijk niet helemaal uit de verf. Daarnaast merken we dat de kleinere kavels beter lopen dan de grotere. Naast het financiële aspect (prijs van de kavel plus stichtingskosten te bouwen woning) speelt daarbij het kleiner willen wonen een rol als ook minder onderhoud aan de tuin.

De kavelopbrengsten blijven achter bij de verwachting. Een oorzaak hiervan is dat de verkochte kavels gemiddeld wat kleiner zijn. De gemaakte kosten in 2018 zijn echter ook lager dan geraamd waardoor de boekwaarde en daarmee het risico toch afneemt.

In november 2018 zal de gemeente met een nieuw deelgebied in de verkoop gaan. Dit zullen 500m2 tot 600m2 kavels zijn voor de realisatie van (projectmatige) halfvrijstaande woningen en vrijstaande woningen (particulier opdrachtgeverschap). Daarnaast zal aandacht worden gevestigd op de boskavels.

Gieten, bedrijventerrein Bloemakkers

Het bedrijventerrein Bloemakkers is zeer in trek. Een aantal kavels is dit jaar verkocht (en gepasseerd) en een aantal is in reservering. Dit najaar zal op een aantal kavels worden gestart met de bouw van een bedrijfsgebouw. Daarnaast zijn er enkele ondernemers die hun huidige bedrijfslocatie uitbreiden. Er mag van uit worden gegaan dat in 2019 de laatste 3 kavels worden verkocht.

De huidige en toekomstige ondernemers van Bloemakkers zijn uitgenodigd voor een informatieavond over de aanleg van glasvezel. Wij hopen dat er veel belangstelling zal zijn om dit supersnelle internet gezamenlijk op het bedrijventerrein aan te leggen.

De kavel prijzen zijn tot 1 januari 2019 tijdelijk lager vastgesteld. Door de goede verkopen wordt meer grond tegen de lagere prijs verkocht dan begroot. Daartegenover staat dat er nog restgronden tegen agrarische waarde waren gewaardeerd. Deze worden nu ook sneller in de verkoop genomen en tegen de verwachte verkoopprijs gewaardeerd. De lagere opbrengst per m2 heeft hierdoor geen gevolgen voor de grondexploitatie.

1.1 Voortgang 2018

Gasteren, Bosakkers

In Gasteren zijn aan de Bosakkers de laatste 9 kavels op de markt gezet. Het betreft 5 kavels voor een vrijstaande woning en 4 kavels voor 2 onder 1 kap. Op dit moment is nog 1 kavel voor een vrijstaande woning in optie. Verwacht wordt dat deze nog dit jaar wordt verkocht en geleverd.

Bij het grondbedrijf wordt, conform BBV, gebruik gemaakt van de POC methode (Percentage Of Completion), voor de bepaling van tussentijdse winstneming. Dit houdt in dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang winst wordt genomen. Bij grondexploitatie Gasteren resulteert dit in een tussentijdse winstneming van € 200.000.

Na de realisatie van de laatste woning wordt het uitbreidingsgedeelte woonrijp gemaakt en kan het plan financieel (positief) worden afgesloten.

Eext, Eext Noord-Oost (Vesselkampen)

In Eext Noord-Oost zijn 8 kavels voor het bouwen van een 2 onder 1 kap woning en 1 kavel voor een vrijstaande woning. De vrijstaande kavel is momenteel in optie. De overdracht zal waarschijnlijk nog voor 31 december 2018 plaats vinden. De kavels voor de halfvrijstaande woningen worden enkel toegewezen aan starters op de woningmarkt. Van deze starterskavels zijn er op dit moment 2 verkocht, hiervan heeft de overdracht al plaatsgevonden. Daarnaast zijn op dit moment 4 starterskavels in reservering gegeven. Voor de 2 nog vrije kavels is eveneens belangstelling getoond en deze kunnen naar verwachting ook binnenkort in reservering worden gegeven. Mocht dat allemaal lukken, dan zijn er geen kavels meer beschikbaar in Eext. De levering van deze 6 starterskavels zal naar verwachting plaats vinden in 2019, waarna het plan woonrijp kan worden gemaakt en de grondexploitatie (positief) kan worden afgesloten.

Gieterveen, vm. schoollocatie

Voor deze locatie is belangstelling vanuit 2 hoeken. Er is belangstelling vanuit enkele bouwers (2) uit het dorp zelf om een vrijstaande woning te realiseren en er is belangstelling van een projectontwikkelaar voor het oppakken van het totale plan (cf. vastgestelde verkaveling, zijnde 4 halfvrijstaande woningen aan de Meertensweg en 2 vrijstaande woningen aan de broek of voor 6 ipv 4 halfvrijstaande woningen op kleinere kavels). Door een grote werkvoorraad op Grondzaken heeft Gieterveen enige maanden stil gelegen en zal op korte termijn alsnog worden opgepakt. Het is daarentegen zaak dat deze locatie wordt 'gereanimeerd' en er zo spoedig mogelijk kavelverkoop plaatsvinden.

Gasselternijveen, Dwarsplaatsen-Oost

In dit plan was, ondanks dat de grondexploitatie was afgesloten, nog 1 kavel te koop voor de realisatie van een vrijstaande woning. Deze kavel is in 2018 verkocht. Hiermee is het plan volledig verkocht. Het woonrijp maken van het plan heeft reeds jaren geleden plaatsgevonden.

1.1 Voortgang 2018

Resultaat najaarsnota

Resultaat najaarsnota 2018

Het resultaat van de najaarsnota is € 1.444.000 voordelig. Dit resultaat is als volgt opgebouwd:

• Bijstellingen	structureel	€ 2.000	nadeel
• Bijstellingen	incidenteel	€ 1.810.000	voordeel
• Sociaal domein	incidenteel	€ 564.000	nadeel
• Grondbedrijf	incidenteel	<u>€ 200.000</u>	voordeel
Totaal		€ 1.444.000	voordeel

Het voordelige resultaat is exclusief een saldo van € 343.000, waarvan we voorstellen om deze door te schuiven naar 2019 (via de reserve incidentele dekkingsmiddelen), omdat de geplande uitgaven niet meer in 2018 gedaan kunnen worden.

Wij stellen voor om het ingeschatte nadelige resultaat binnen het sociaal domein voorlopig te onttrekken aan de reserve sociaal domein. Bij het opmaken van de jaarrekening 2018 ontstaat wederom een logisch moment om de hoogte van de reserve sociaal domein in relatie met de verwachte ontwikkelingen en risico's te beoordelen.

Het nadeel binnen het sociaal domein van per saldo € 564.000 is als volgt opgebouwd:

• WMO maatwerkvoorzieningen	€ 602.000	voordeel
• Beschermd wonen	€ 336.000	voordeel
• Jeugdzorg	€ 1.368.000	nadeel
• Eigen bijdragen WMO	€ 100.000	nadeel
• Extra kosten GGD Veilig Thuis Drenthe	<u>€ 34.000</u>	nadeel
	€ 564.000	nadeel

Binnen de jeugdzorg/jeugdhulpverlening is er sprake van een fors tekort. De uitgaven voor jeugdzorg stijgen en we zien met name de inzet van zorg op de hogere interventieniveau 's (=duurdere zorg) toenemen. Daarnaast is een stijging van het aantal afgegeven indicaties per jeugdige zichtbaar. De toename van de kosten binnen de jeugdzorg is een regionale en landelijke trend.

Bij het grondbedrijf is er een voordelige resultaat als gevolg van een tussentijdse winstneming van **€ 200.000**. Voorgesteld wordt om dit resultaat toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf. Zie ook de eerdere toelichting in deze paragraaf onder het kopje 'Actuele stand van zaken grondbedrijf'.

1.1 Voortgang 2018

Het resterende voordelige resultaat van de bijstellingen in de najaarsnota is € 1.808.000. Voorgesteld wordt om dit resultaat toe te voegen aan de VAR. De hoofdlijnen uit de bijstellingen zijn:

• Programma 0	O.a. afschrijving, rente en algemene uitkering	€ 1.153.000	voordeel
• Programma 2	Geen geluidswal	€ 470.000	voordeel
• Programma 3	Hogere opbrengst toeristenbelasting	€ 120.000	voordeel
• Programma 6	Bijstandsuitkeringen	€ 30.000	voordeel
• Programma 7	Hogere opbrengst bouwleges	€ 100.000	voordeel
• Diverse	Diverse bijstellingen	€ 65.000	nadeel
		€ 1.808.000	voordeel

Voor een gedetailleerde toelichting op deze en alle andere bijstellingen wordt verwezen naar het desbetreffende programma in hoofdstuk 2 'Bijstellingen'. De bijstellingen zijn incidenteel verwerkt, het structurele effect wordt meegenomen in de volgende voortgangsnota/beleidsplan. Het 'voordeel' vanwege het niet doorgaan van de geluidswal is al in een eerdere raadsvergadering besproken en besloten.

Stand VAR

In de begroting 2019 is opgenomen dat de geprognosticeerde stand van de VAR in 2023, na onttrekking van alle voorstellen, afgerond € 1,5 miljoen is. Met de toevoeging aan de VAR van € 1,8 miljoen vanuit deze najaarsnota wordt de geprognosticeerde stand in 2023 € 3,3 miljoen.

Nieuw beleid/actuele ontwikkelingen

In deze najaarsnota is één voorstel voor nieuw beleid opgenomen:

- *Programma 5 Project Steenuilen (structureel € 2.000 en incidenteel € 10.000)*

1.1 Voortgang 2018

Voortgang kredieten

In deze najaarsnota wordt ook inzicht gegeven in de stand van zaken met betrekking tot de voortgang van de door uw raad beschikbaar gestelde kredieten. Deze kredieten vinden hun oorsprong in de besluitvorming van de afgelopen jaren. In de bijlagen wordt inzicht gegeven in alle beschikbaar gestelde kredieten. Het totale geraamde investeringsvolume (betreft actueel budget per 1-1-2018) bedraagt € 18,5 miljoen. Hiervan is afgerond € 3,0 miljoen, in voorbereiding € 7,1 miljoen, in uitvoering € 7,8 miljoen en (nog) niet gestart € 0,6 miljoen.

1.2 Voorstellen najaarsnota 2018

Aan uw raad wordt voorgesteld:

1. De inhoud van paragraaf 1.1 voor kennisgeving aan te nemen.
2. De voorgestelde bijstellingen van de budgetten over het lopende jaar 2018 vast te stellen, door vaststelling van de 15^e begrotingswijziging 2018.
3. Het resultaat van de bijstellingen in de najaarsnota van € 1.808.000 vooruitlopend op de jaarrekening 2018 toe te voegen aan de VAR.
4. Het resultaat van de bijstellingen binnen het sociaal domein van minus € 564.000 vooruitlopend op de jaarrekening 2018 te onttrekken aan de reserve sociaal domein.
5. Het resultaat van de tussentijdse winstneming bij het grondbedrijf van € 200.000 vooruitlopend op de jaarrekening 2018 toe te voegen aan de algemene reserve grondbedrijf.
6. In te stemmen met de overheveling van incidenteel beschikbaar gestelde bedragen in 2018 via bestemmingsreserves naar volgende jaren voor een bedrag van € 343.000.
7. De voortgang van de kredieten, zoals opgenomen in hoofdstuk 3 'Voortgang kredieten', voor kennisgeving aan te nemen.

27 november 2018

College van burgemeester en wethouders gemeente Aa en Hunze

Ton Baas (burgemeester), Henk Heijerman, Bas Luinge, Co Lambert (wethouders) en Marleen Tent (gemeentesecretaris/algemeen directeur).

de secretaris,

de burgemeester,

mr. M. Tent

T. Baas

1.3 Vaststelling najaarsnota 2018

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Aa en Hunze in de openbare vergadering van 20 december 2018.

Met in acht neming van voorgestelde moties en amendementen aangenomen.

De griffier,

De voorzitter,

Mr. E.P. van Corbach

Dhr. T. Baas

2. Bijstellingen

In het hoofdstuk “Bijstellingen” worden de bijstellingen van de verschillende programma’s gerecapituleerd weergegeven, met daarbij de financiële doorwerking in de lopende begroting.

Daarnaast is een toelichting op hoofdlijnen op de bijstellingen per programma opgenomen.

Het hoofdstuk “Bijstellingen” bestaat uit de volgende onderdelen:

2.1.1. Recapitulatie bijstellingen

2.1.2. Toelichting op de bijstellingen per programma

2.1.1 Recapitulatie bijstellingen

Recapitulatie bijstellingen (bedragen x € 1.000)	Lasten						Baten					
	Begroot 2018	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	Begroot 2018	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018
		Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	Bijstelling inc.	Bijstelling struct.			Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	
00 Bestuur en ondersteuning	15.614		0	-268	30	15.376	43.911			921	8	44.840
01 Openbare orde en veiligheid	1.701					1.701	31					31
02 Verkeer en vervoer	4.130				-530	3.600	1.120					1.120
03 Economie	1.357					1.357	2.499			120		2.619
04 Onderwijs	1.771			22	-30	1.763	224					224
05 Sport, cultuur en recreatie	8.677	10	2	114	12	8.815	2.885			174	-8	3.051
06 Sociaal Domein	23.735			2.039		25.774	7.634			1.174		8.807
07 Volksgezondheid en milieu	5.833			93		5.926	5.430			5		5.435
08 VHROSV	4.064				-63	4.001	3.150			530	-51	3.629
Algemeen totaal	66.883	10	2	1.469	-51	68.313	66.883			2.925	-51	69.758

Totaal bijstellingen (bedragen x € 1.000)

Beginsaldo Structureel	982	Beginsaldo incidenteel	0
Nieuw beleid structureel	-2	Nieuw beleid incidenteel	-10
Bestaand beleid structureel		Bestaand beleid incidenteel	1.456
Saldo na bijstelling structureel	980	Saldo na bijstelling incidenteel	1.446

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Financiële toelichting.

Hier worden de bijstellingen van het beleidsplan per programma toegelicht.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

0. Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	
		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
0.1	Bestuur	1.250			88	1.338	0					0
0.2	Burgerzaken	740			7	747	450			45		495
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	589				589	169			35		204
0.4	Ondersteuning organisatie	9.963			-414	9.579	326					326
0.5	Treasury	-249			-220	-469	338			27		365
0.61	OZB woningen	92				92	3.898					3.898
0.62	OZB- niet woningen	49				49	372					372
0.64	Belasting Overig	2.136				2.136	1.829					1.829
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen						32.959			814		33.773
0.8	Overige baten en lasten	61			-60	1	-8				8	0
0.9	Vennootschapsbelasting	0				0	0					0
Resultaat voor bestemming		14.632	0	0	-599	14.063	40.332	0	0	921	8	41.262
0.10	Mutatie reserves						0	0	0	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening											
0.99	Bestemmingen	982			330	1.313	3.578					3.579
Resultaat na bestemming		15.614	0	0	-269	15.376	43.911	0	0	921	8	44.841

Toelichting:

Bestaand beleid

Bestuur

Burgerparticipatie

De projecten voor “jullie idee, samen uitvoeren” in 2016 en 2017 hadden uit het budget voor de subsidieregeling dorpsinitiatieven vitaal platteland moeten worden bekostigd. Dit wordt nu gecorrigeerd. Het budget voor burgerparticipatie wordt met € 35.000 verhoogd ten laste van het budget voor dorpsinitiatieven. Per saldo verloopt dit budgettair neutraal (zie hiervoor ook programma 5 en 6).

Wachtgeldbijdrage wethouders

De wachtgeldbijdrage voor wethouders is incidenteel € 30.000 hoger dan geraamd.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Sponsorbeleid

De raming voor sponsorbeleid wordt incidenteel met een bedrag van € 10.000 overschreden.

Accountantskosten

Door met name strengere eisen bij de controle is het beschikbare budget voor accountantskosten niet meer toereikend en wordt vooralsnog incidenteel met € 13.000 verhoogd. Afhankelijk van de uitkomsten van de aanbesteding voor de nieuwe accountant in het voorjaar van 2019 zal het budget in 2019 eventueel structureel moeten worden bijgesteld.

Burgerzaken

Septembercirculaire referendum

Vanuit de septembercirculaire komen extra middelen beschikbaar voor dekking van de kosten die zijn gemaakt voor het referendum over de Wet- op de inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (WIV) dat dit jaar gehouden is. Deze middelen worden op de functionele post beschikbaar gesteld. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 9.000.

Rijbewijzen

Naar verwachting valt de opbrengst hoger uit. Per saldo levert dit een voordeel op van € 35.000.

Begraafplaats Rolde

Doordat de herstructurering begraafplaats Rolde later is gestart is er sprake van een incidenteel voordeel op de afschrijving van € 12.000.

Beheer overige gebouwen en gronden

Overhoekjes

De verkoop van overhoekjes levert meer op dan verwacht. Na aftrek van de kosten wordt uitgegaan van een extra opbrengst van € 35.000.

Ondersteuning organisatie

Frictiekosten samenwerking Drents Aa

Een bedrag van € 150.000 voor frictiekosten samenwerking Drentse Aa wordt niet meer in 2018 uitgegeven. Het bedrag wordt overgeheveld naar 2019 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen

Rechtskundig advies

De raming voor bijstand en advies in rechtsgedingen wordt in 2018 incidenteel met een bedrag van € 15.000 overschreden.

Representatie- en vergaderkosten

De kosten voor o.a. afscheidsrecepties en jubilea van personeel worden jaarlijks verrekend met de algemene raming voor representatie- en vergaderkosten van het bestuur. Mede daardoor wordt deze raming jaarlijks overschreden. Voorgesteld wordt om een aparte raming voor personeel op te nemen. Structureel € 15.000.

Materieel buitendienst.

De afgelopen vijf jaar is het onderhoudsbudget van het wagen/machinepark overschreden. In die periode is het budget geen enkele keer structureel bijgesteld. Door tijdige vervanging en professionele behandeling van het wagenpark proberen we de kosten zo laag mogelijk te houden. In de loop van de tijd zijn machines in veel gevallen moderner/geavanceerder geworden en dit betekent vaak hogere kosten wanneer een machine of wagen voor reparatie moet.

Hierdoor is een structurele verhoging met een bedrag van € 15.000 van het onderhoudsbudget noodzakelijk.

Daarnaast is sprake van uitstel van investeringen op aan te schaffen materieel waardoor een incidenteel voordeel op afschrijving ontstaat van € 73.000.

Automatisering

Door uitstel van investeringen in automatisering is er sprake van een incidenteel voordeel op de afschrijving van € 206.000. Het bedrag is relatief hoog omdat bij automatisering met korte afschrijvingstermijnen wordt gerekend.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Treasury

Rente kortlopende leningen

De rentekosten zijn € 220.000 lager dan geraamd als gevolg van een lager rentepercentage op kortlopende leningen.

Rente investeringen

Als zich een mutatie in de kapitaallasten voordoet vanuit een investering worden de afschrijvingslasten rechtstreeks op het betreffende programma of taakveld verantwoord. De rentelasten worden vervolgens budgettair neutraal verrekend binnen het onderdeel treasury. In deze najaarsnota gaat het om:

- Aanvulling krediet kunstgrasveld Gieten € 430 (zie ook programma 5)
- Krediet voor blijversleningen € 500 (zie ook programma 8)

Boekwinst OBS De Peppel

De voormalige OBS De Peppel is verkocht. Het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopprijs wordt toegevoegd aan de algemene middelen. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 27.400.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Septembercirculaire

Het incidenteel positieve financiële effect van de Algemene Uitkering uit de septembercirculaire is in totaal € 549.000. Hiervan wordt een bedrag van in totaal € 92.000 gereserveerd voor schulden en armoede € 32.000, bonus beschut werken € 6.000, referendum € 9.000, voorschoolse voorziening peuters € 7.000 en WMO € € 38.000. (zie ook programma 0,4 en 6).

De integratie-uitkering Sociaal Domein wordt incidenteel verhoogd met € 265.000. Een bedrag van € 165.000 is bestemd voor de uitvoeringskosten 3 D's en een bedrag van € 100.000 voor Jeugdhulp 1-3. In de begroting 2019 zijn deze bedragen structureel verwerkt. Hier tegenover staan hogere uitgaven voor hetzelfde bedrag (zie ook programma 6). Het geheel verloop budgettair neutraal.

Overige baten en lasten

Onvoorzien

Van de verplichte raming voor onvoorziene uitgaven wordt in 2018 geen gebruik gemaakt. Incidenteel voordeel € 22.000.

Samenwerking Drentse Aa

Voor de samenwerking rond SDA is oorspronkelijk een bedrag van structureel € 100.000 als te behalen kostenbesparing in de begroting ingeboekt. Inmiddels heeft een kostenverdeling voor belastingen, personeels- en salarisadministratie en inkoop plaatsgevonden. Dit heeft een structureel voordeel opgeleverd van afgerond € 19.000.

Resteert nog een te realiseren bedrag van € 81.000. De verwachting is dat door toename van efficiency in de toekomst financiële voordelen zullen worden behaald. Deze zijn echter op dit moment nog niet te kwantificeren. Incidenteel nadeel in 2018 € 81.000.

Stelpost vernieuwing BBV

In de begroting 2018 is een budget opgenomen voor vernieuwing van het BBV. Dit budget dient om de effecten op te vangen van wijzigingen in de financiële regelgeving. Op dit budget resteert een incidenteel voordeel van € 119.000.

Stelpost aanpassing trend

De tarieven van verhuur op sportaccommodaties zijn voor 2018 bevroren en opgenomen op een stelpost. De verdeling was nog niet administratief verwerkt in de begroting. Het geheel verloopt budgettair neutraal (zie ook programma 5)

Mutatie reserves

Frictiekosten samenwerking Drents Aa

Een bedrag van € 150.000 voor frictiekosten samenwerking Drentse Aa wordt niet meer in 2018 uitgegeven en toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Reserve dekking kapitaallasten

De stand van de reserve dekking kapitaallasten huisvesting Openbare Werken is € 409 lager dan de boekwaarde. Administratief moeten de reserve en het actief in evenwicht zijn. Het bedrag wordt toegevoegd aan de reserve.

De stand van de reserve dekking kapitaallasten office 2010 is € 114 hoger dan de boekwaarde. Administratief moeten de reserve en het actief in evenwicht zijn. Het bedrag wordt onttrokken aan de reserve.

Reserve risico's sociale wetgeving ambtenaren

In 2018 is een bedrag onttrokken uit de reserve. De reserve wordt jaarlijks aangevuld tot een maximum plafond van € 100.000. In 2018 gaat het om een incidentele toevoeging van € 180.000.

Nieuw beleid

Treasury

Rente kortlopende leningen

Rente investeringen

Als zich een mutatie in de kapitaallasten voordoet vanuit een investering worden de afschrijvingslasten rechtstreeks op het betreffende programma of taakveld verantwoord..

De rentelasten worden vervolgens budgettair neutraal verrekend binnen het onderdeel treasury. In deze najaarsnota gaat het om:

- Vervanging van duurzame voorziening zwembad Annen € 500 (zie ook programma 5).

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

1. Openbare orde en veiligheid

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Nieuw Beleid			Bestaand beleid		Nieuw Beleid			Bestaand beleid			
		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2018	Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2018
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.478					1.478	5					5
1.2	Openbare orde en veiligheid	223					223	7					7
Resultaat voor bestemming		1.701	0	0	0	0	1.701	12	0	0	0	0	12
1.99	Mutatie reserves							18	0	0	0	0	18
Resultaat na bestemming		1.701	0	0	0	0	1.701	31	0	0	0	0	31

Toelichting:

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

2. Verkeer en vervoer

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Nieuw Beleid			Bestaand beleid		Nieuw beleid			Bestaand beleid			
		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2018	Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2018
2.1	Verkeer en vervoer	4.120				-530	3.590	12					12
2.2	Parkeren	5					5	0					0
2.5	Openbaar vervoer	7					7	0					0
Resultaat voor bestemming		4.131				-530	3.601	12	0	0	0	0	12
2.99	Mutatie reserves							1.108			0		1.108
Resultaat na bestemming		4.131	0	0	-530	0	3.601	1.120	0	0	0	0	1.120

Toelichting:

Bestaand beleid

Verkeer en vervoer

Geluidproblematiek N33/N34

De gemeenteraad heeft in haar vergadering van 28 september 2018 besloten dat er geen uitvoering wordt gegeven aan het plan een geluidswal te plaatsen langs de N33 bij Gieten. Een bedrag van € 470.000 wordt teruggestort in de algemene middelen.

Waterschapslasten

Omdat het waterschap te veel oppervlakte had ingedeeld voor verhard onbebouwd is de raming (nadat een bezwaar van de gemeente gegrond is verklaard) in de voorjaarsnota 2018 structureel met € 30.000 naar beneden bijgesteld. Echter in 2018 heeft over het jaar 2017 nog een afrekening plaatsgevonden waardoor de raming in deze najaarsnota incidenteel met € 30.000 wordt verhoogd.

Wegwerkzaamheden i.v.m. aanleg riolering

De wegwerkzaamheden aan de Banderschulte i.v.m. rioleringswerkzaamheden zijn afgerond en leveren een incidenteel voordeel van € 10.000 op ten opzichte van het beschikbare budget.

Afschrijving verkeer en vervoer

Door uitstel van investeringen in de openbare verlichting en uitbreiding van fietspaden is de eerste afschrijving over deze investeringen niet in 2018 maar in 2019. Dit betekent een incidenteel voordeel op de afschrijving van respectievelijk € 22.000 en € 58.000 in 2018.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

3. Economie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	
		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
3.1	Economische ontwikkelingen	46				46	0					0
3.2	Fysieke bedrijfs- en infrastructuur	984				984	240					240
3.3	Bedrijfsloket en – regelingen	5				5	14					14
3.4	Economische promotie	321				321	1.484			120		1.604
Resultaat voor bestemming		1.357	0	0	0	1.357	1.738	0	0	120		1.858
3.99	Mutatie reserves	0	0	0	0	0	761	0	0	0	0	761
Resultaat na bestemming		1.357	0	0	0	1.357	2.499	0	0	120		2.619

Toelichting:

Bestaand beleid

Economische promotie

Toeristenbelasting

Door een groter aantal overnachtingen is de verwachte opbrengst toeristenbelasting over 2018 € 120.000 hoger dan geraamd. In de begroting 2019 is een structurele verhoging van € 100.000 opgenomen.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

4. Onderwijs

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	
		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
4.1	Openbaar basisonderwijs	29				29	0					0
4.2	Onderwijshuisvesting	757				757	0					0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	986			7	-30	963	76				76
Resultaat voor bestemming		1.772	0	0	7	-30	1749	76	0	0	0	76
4.99	Mutatie reserves	0	0	0	15	0	153	148	0	0	0	148
Resultaat na bestemming		1.772	0	0	22	-30	1763	224	0	0	0	224

Toelichting:

Bestaand beleid

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Septembercirculaire voorschoolse voorziening peuters

Vanuit de septembercirculaire ontvangen we extra middelen voor voorschoolse voorzieningen voor peuters. Dit wordt toegevoegd aan het daarvoor bestemde budget. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 7.000.

De raming voor onderwijshuisvesting en groepsverkleining wordt structureel met € 30.000 naar beneden bijgesteld. Het budget is gevoed met de vrijval van de kapitaallasten van onderwijsgebouwen. De uitgaven voor onderhuisvesting daarentegen gaan niet omhoog.

Mutatie reserves

Reserve dekking kapitaallasten

De stand van de reserve dekking kapitaallasten Dr. Nassau college is afgerond € 15.000 lager dan de boekwaarde. Administratief moeten de reserve en het actief in evenwicht zijn. Het bedrag wordt toegevoegd aan de reserve.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

5. Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Begroot 2018	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Begroot 2018	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	
			Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.		Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.		
5.1	Sportbeleid en activering	272					0					0	
5.2	Sportaccommodaties	1.988			66	12	449			80	-8	521	
5.3	Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	407			0		24			16		40	
5.5	Cultureel erfgoed	260	10	2	16		25					25	
5.6	Media	477											
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.272			19		222			50		272	
Resultaat voor bestemming		8.677	10	2	101	12	8.802	720	0	0	146	-8	858
5.99	Mutatie reserves		0	0	13	0	13	2.165	0	0	28	0	2.193
Resultaat na bestemming		8.677	10	2	114	12	8.815	2.885	0	0	174	-8	3.051

Toelichting:

Bestaand beleid

Sportvelden en accommodaties

Het hoofdveld van VV Gieterveen is vanwege de slechte kwaliteit gerenoveerd. Door diversiteit van de ondergrond van het hoofdveld kunnen de zoden niet goed aanzetten en dit zorgt voor veel losliggende zoden en gaten in het veld. Ook is de defecte, verouderde en onveilige verlichting op het trainingsveld van SVBD vervangen. Daarnaast heeft er een korting op de BTW plaatsgevonden op sportaccommodaties. Een overschrijding van per saldo € 30.000.

Kunstgrasveld Gieten

Voor het kunstgrasveld Gieten hebben we een investeringsbedrag opgenomen van € 410.000. In verband met het sportbesluit is het niet meer mogelijk om via het compensatiefonds na 1-1-2019 BTW terug te krijgen. Een en ander kan betekenen dat de investering maximaal € 86.000 hoger wordt. De extra kapitaallasten bedraagt € 6.200 bij een afschrijvingstermijn van 15 jaar en een rentepercentage van 0,5%. Op het moment van opstellen van deze najaarsnota is nog niet duidelijk of de € 86.000 daadwerkelijk nodig is. Het een en ander is afhankelijk van het feit of daadwerkelijk begonnen wordt met de uitvoering voor 1 januari 2019. Dit wil overigens niet zeggen dat we helemaal geen BTW terug kunnen krijgen. Door het rijk is een bedrag van in totaal € 152 miljoen beschikbaar gesteld als compensatie voor het sportbesluit. De gemeente gaat in dat geval de BTW opgeven en is dan bij het toe te kennen bedrag afhankelijk van het totaal bedrag dat landelijk wordt ingediend. Dat kan betekenen dat we niet alle BTW terugkrijgen maar bijvoorbeeld 50%. Vanwege de onzekerheid wordt in deze najaarsnota vooralsnog het totale maximale extra bedrag meegenomen. Mocht dit lager worden dan nemen we dit mee in de bijstellingen in het beleidsplan/najaarsnota 2019/2020.

Herinrichting voorterrein sporthal Annen

Voor de herinrichting van het voorterrein bij de sporthal in Annen is in de begroting een bedrag beschikbaar gesteld van € 100.000. Van de provincie is een bijdrage ontvangen van € 80.000. Deze was nog niet verwerkt en wordt nu toegevoegd aan het beschikbare bedrag.. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Kapitaallasten sportaccommodaties

Doordat de investeringen op sportpark de Goorns en het kunstgrasveld in Gieten niet in hetzelfde jaar worden uitgevoerd dan dat de investering begroot, is er sprake van een incidenteel voordeel op de afschrijving van respectievelijk € 17.000 en € 27.000.

Zwembad de Borghoorns Annen

Het huidige contract met Snipperhout voor de levering van warmte voor het zwembad in Annen loopt ten einde en wordt gezien de voorgeschiedenis niet verlengd. Vanaf het volgend zwemseizoen moet er een nieuwe duurzame warmte voorziening (palletkachel) komen vergelijkbaar met de warmte voorziening in het zwembad in Gieten. De kosten voor aanschaf van een nieuwe duurzame warmtevoorziening bedragen € 100.000. Kapitaallasten € 7.166 (afschrijvingstermijn 15 jaar, rentepercentage 0,5%). Voordeel van deze installatie is dat de regie geheel in eigen beheer is waardoor er op energieverbruik zeker een winst is te behalen van ± 10 tot 15%. Voordeel € 1.500. De netto extra last komt daarmee uit op € 5.666.

Verhuur van sportaccommodaties

De tarieven van verhuur op sportaccommodaties zijn voor 2018 bevroren en opgenomen op een stelpost. De verdeling was nog niet administratief verwerkt in de begroting. Het geheel verloopt budgettair neutraal (zie ook programma 5).

Cultuur, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Culturele allianties 2017-2020

We ontvangen van de provincie Drenthe in het kader van de culturele allianties jaarlijks een bedrag van afgerond € 16.000 gedurende de periode 2017 – 2020.

Hierbij wordt het jaarbedrag van 2018 opgenomen. Dit wordt budgettair neutraal verwerkt.

Er wordt een bedrag van € 8.000 onttrokken ten behoeve van het beleefpunt archeologie en er wordt een bedrag ad € 8.000 onttrokken ten behoeve van de digitale erfgoedatlas. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de culturele alliantie.

Cultuur en cultureel erfgoed

Beleefpunt archeologie

Er wordt een bedrag van € 8.000 toegevoegd vanuit de culturele alliantie voor de aanleg van een beleefpunt archeologie te Rolde.

Digitale erfgoedatlas

Er wordt een bedrag van € 8.000 vanuit het budget voor de culturele allianties bestemd voor de digitale erfgoedatlas. Dit valt onder de raming beleid cultuurhistorie.

Openbaar groen en recreatie

Subsidieregeling dorpsinitiatieven vitaal platteland

In 2016 en 2017 is ten behoeve van diverse initiatieven een bedrag ad € 44.000 ten onrechte niet ten laste van dit budget gebracht. Dit wordt nu gecorrigeerd. Er wordt een bedrag ad € 35.000 onttrokken ten behoeve van het budget voor burgerparticipatie (zie ook programma 0) en een bedrag ad € 9.000 ten behoeve van het leefbaarheidsfonds (zie ook programma 6).

We ontvangen van de provincie Drenthe over 2018 een bedrag ad € 50.000,- ten behoeve van deze subsidieregeling. Dit bedrag wordt hierbij verwerkt in de begroting. Deze verwerking is budgettair neutraal.

Gasseltherheide

De budgetten voor de uitvoering van het project Gasseltherheide worden op juiste wijze verwerkt. Budgetten waren verdeeld over verschillende kostenposten. Het gaat om een bedrag van afgerond € 24.000. Het gehele verloopt budgettair neutraal.

Eikenprocessierups

Het budget van € 21.000 voor het monitoren, bestrijden en preventief ruimen van de eikenprocessierups is in 2018 met een bedrag van € 13.000 overschreden.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Mutatie reserves

Reserve dekking kapitaallasten

Voor een aantal investeringen is een reserve dekking kapitaallasten ingesteld waaruit de jaarlijkse afschrijvingslast van de investering wordt gedekt. De stand van de reserve en de boekwaarde van de investering moeten met elkaar aansluiten. Hier is niet in alle gevallen sprake omdat door uitstel van investeringen op een andere moment wordt begonnen met afschrijven dan de reserve is ingesteld. Het gaat om de volgende reserves dekking kapitaallasten:

- Reserve sportaccommodatie Eexterveen is € 6.269 lager dan de boekwaarde en wordt toegevoegd aan de reserve.
- Reserve verlichting vv Gasselternijveen is € 5.837 hoger dan de boekwaarde en wordt onttrokken aan de reserve.
- Reserve zonnepanelen de Goorns is € 5.809 lager dan de boekwaarde en wordt toegevoegd aan de reserve.
- Reserve zonnepanelen de Wendeling is € 808 lager dan de boekwaarde en wordt toegevoegd aan de reserve.
- Reserve kunstgrasveld Annen is € 22.342 hoger dan de boekwaarde en wordt onttrokken aan de reserve.

Nieuw beleid

Cultuur en cultureel erfgoed

Project Steenuilen

De gemeente wil particulieren en agrariërs in het buitengebied stimuleren om erven steenuilvriendelijk te maken door de werkzaamheden van de steenuilwerkgroepen in Aa en Hunze financieel te ondersteunen en bij te dragen aan het project “Steenuilen Aa & Hunze onder pannen” van Landschapsbeheer Drenthe. De steenuilenwerkgroepen in Aa en Hunze plaatsen, onderhouden en vervangen nestkasten voor steenuilen. Vanwege een groot gebrek aan geschikte nestplaatsen in holtes van bomen en onder daken van oude schuurtjes is het ophangen van nestkasten noodzakelijk voor het behouden en uitbreiden van de steenuilenpopulatie. Daarnaast ringen ze steenuilen voor waardevolle informatie over de verspreiding en overleving van de uilen en de uitwisseling tussen de populaties. Om te voorkomen dat steenuilen verdrinken in drinkbakken worden erven waar steenuilkasten hangen, éénmalig voorzien van steenuilveilige drinkbakken. De provincie Drenthe komt met een bijdrage van € 10.000 als de gemeente ook deelneemt. De jaarlijkse bijdrage aan de Stichting is € 2.150. De incidentele bijdrage is € 10.000.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

6. Sociaal domein

(bedragen x € 1.000)

		Lasten						Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid				Nieuw Beleid		Bestaand beleid			
		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2018	Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2018
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	4.165			-41		4.124	409			-20		389
6.2	Wijkteams	3.216			165		3.381						
6.3	Inkomensregelingen	6.566			849		7.415	4.553			957		5.510
6.4	Begeleide participatie	230			6		236						
6.5	Arbeidsparticipatie	479			78		557	10					10
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.074					1.074	11					11
6.7	Maatwerkdienst- verlening 18+	3.311			-570		2.741	303			237		539
6.72	Maatwerkdienst- verlening 18-	2.609			1.468		4.077						
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	27					27						
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.040			34		2.074						
Resultaat voor bestemming		23.717	0	0	1.989	0	25.706	5.286	0	0	1.174	0	6.460
6.99	Mutatie reserves	18	0	0	50	0	68	2.348	0	0		0	2.348
Resultaat na bestemming		23.735	0	0	2.039	0	25.774	7.634	0	0	1.174	0	8.808

Toelichting:

Bestaand beleid

Samenkracht en burgerparticipatie

Realisatie toekomstagenda dorpen

Een bedrag van € 50.000 voor realisatie toekomstagenda dorpen wordt niet meer in 2018 uitgegeven. Het bedrag wordt overgeheveld naar 2019 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Septembercirculaire WMO

Vanuit de septembercirculaire ontvangen we extra middelen voor WMO. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 38.000.

Dorpsinitiatieven vitaal platteland

In 2016 en 2017 is ten behoeve van diverse initiatieven een bedrag ad € 44.000 ten onrechte niet ten laste van dit budget gebracht. Dit wordt nu gecorrigeerd. Er wordt een bedrag ad € 35.000 onttrokken ten behoeve van het budget voor burgerparticipatie (zie ook programma 0) en een bedrag ad € 9.000 ten behoeve van het leefbaarheidsfonds (zie ook programma 5).

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Toekomstontwikkeling Boerhoorn

Voor de begeleiding en het uitwerken van de toekomstontwikkeling binnen en buiten de Boerhoorn is extra ondersteuning nodig. De incidentele kosten bedragen € 25.000. In de begroting van 2018 is een krediet beschikbaar gesteld voor nieuwbouw van de Boerhoorn. Omdat de investering niet in 2018 plaats vindt is sprake van een incidenteel voordeel op de afschrijving van € 62.500. Daarnaast blijven de inkomsten door verhuur achter bij de raming. Dit is al een aantal jaren het geval. De raming is niet structureel naar beneden bijgesteld mede in afwachting van de nieuwbouw van de Boerhoorn. Incidenteel nadeel € 20.000.

Wijkteams

Septemercirculaire Integratie-uitkering Sociaal Domein

Vanuit de septemercirculaire komt in de integratie-uitkering Sociaal domein een bedrag van incidenteel € 165.000 beschikbaar voor de uitvoeringskosten 3 D's. Zie hiervoor ook programma 0. Het geheel verloopt budgettair neutraal. In de begroting 2019 is dit bedrag structureel verwerkt.

Inkomensregelingen

Bijstandsuitkeringen

De tweede bestuursrapportage van de WPDA geeft een hogere last aan uitkeringen en een hogere rijksbijdrage (BUIG budget) aan. Per saldo geeft dit een voordeel van € 201.000.

De uitvoeringskosten van de WPDA vallen hoger uit dan geraamd. Dit betekent een nadeel van € 93.000. Dit wordt o.a. veroorzaakt door frictiekosten in verband met de samenvoeging met Alescon, job coaching en extra inspanning t.b.v. statushouders.

Begeleide participatie

Septemercirculaire bonus beschut werken

Vanuit de septemercirculaire komen middelen beschikbaar voor bonus beschut werken dat valt onder de participatie. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 6.000.

Arbeidsparticipatie

Re-integratie

De kosten voor re-integratie trajecten vallen € 78.000 hoger uit.

Maatwerkdienstverlening 18+

Septemercirculaire schulden en armoede

Vanuit de septemercirculaire ontvangen we extra middelen voor schulden en armoede dat valt onder de schuldhulpverlening. Het gaat om een incidenteel bedrag van € 32.000.

Binnen de WMO maatwerkvoorzieningen (begeleiding en dagbesteding) inclusief PGB's vindt een verschuiving van de kosten plaats. Daarnaast is hier, evenals in voorgaande jaren, sprake van een overschot op het budget. Per saldo geeft dit op dit taakveld (inclusief de € 32.000 uit de septemercirculaire) een voordeel van € 938.000. In het voordeel is een bijdrage opgenomen van de gemeente Assen van afgerond € 336.000, zijnde ons gemeentelijk aandeel in de functie beschermd wonen.

De eigen bijdragen voor WMO voorzieningen en dienstverlening vallen tegen. Dit betekent een nadeel van € 100.000.

Het voordeel op de WMO van per saldo € 838.000 wordt toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Maatwerkdienstverlening 18-

Septembecirculaire Integratie-uitkering Sociaal Domein

Vanuit de septembecirculaire komt in de integratie-uitkering Sociaal domein een bedrag van incidenteel € 100.000 beschikbaar voor de Jeugdhulp. Zie hiervoor ook programma 0. Het geheel verloopt budgettair neutraal. In de begroting 2019 is dit bedrag structureel verwerkt.

Binnen de jeugdhulpverlening is er sprake van een tekort als gevolg van met name de inzet van zorg op de hogere interventieniveau's (=duurder zorg) en het afgeven van meer indicaties per jeugdige. Per saldo betekent dit een hogere last ten opzichte van de begroting van afgerond € 1,4 mln. Dit nadeel wordt ten laste gebracht van de reserve sociaal domein. Hierbij kan worden opgemerkt dat het nadeel afgezet tegen de rijksbijdrage ca € 0,7 mln bedraagt.

Geëscaleerde zorg 18-

Veilig Thuis Drenthe

In verband met de noodzakelijke extra inzet om aan de gestelde normen te kunnen voldoen worden er extra kosten gemaakt door de GGD. Het budget is hiervoor niet toereikend en wordt verhoogd met € 33.500. Het bedrag wordt ten laste gebracht van de reserve sociaal domein.

Mutatie reserves

Realisatie toekomstagenda dorpen

Een bedrag van € 50.000 voor realisatie toekomstagenda dorpen wordt niet meer in 2018 uitgegeven en toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

7. Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	
		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2018	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
7.1	Volksgezondheid	1.049				1.049						
7.2	Riolering	1.485				1.485	2.096					2.096
7.3	Afval	1.987			35	2.022	2.609			35		2.644
7.4	Milieubeheer	1.055			-23	1.032						
7.5	Begraafplaatsen	257				257	130			-30		100
Resultaat voor bestemming		5.833	0	0	13	5.846	4.835	0	0	5	0	4.840
7.99	Mutatie reserves	10	0	0	80	210	595	0	0	0	0	595
Resultaat na bestemming		5.833	0	0	93	5.926	5.430	0	0	5	0	5.435

Toelichting:

Bestaand beleid

Afval

Zwerfafval

We ontvangen via Nedvang (afvalfonds) een bedrag van afgerond € 35.000 voor extra aanpak zwerfafval 2018. Dit bedrag wordt aan inkomsten- en uitgavenkant op genomen. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

Milieubeheer

Zonnepanelen dorps huizen

Een deel van het budget voor zonnepanelen op dorps huizen wordt niet meer uitgegeven in 2018. Er wordt een bedrag van € 70.000 overgeheveld naar 2019 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Aanleggen openbare oplaadpunten

Een bedrag van € 10.000 voor het aanleggen van openbare oplaadpunten wordt niet meer in 2018 uitgegeven. Het bedrag wordt overgeheveld naar 2019 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Milieubeheer

Zonnepanelen dorps huizen

Bij alle dorps huizen zijn in het kader van duurzaamheid in 2013 en 2018 bedragen toegekend met als uitgangspunt dat dorps huizen 60 tot 65% van hun energieverbruik kunnen opvangen. Een aantal accommodaties valt niet onder het budget dat beschikbaar is gesteld voor zonnepanelen op dorps huizen, deels omdat er sprake is van MFC's (vallen niet onder het dorps huizenbeleid) of accommodaties die voorheen niet onder het dorps huizenbeleid vielen maar sinds kort/binnenkort wel onder het dorps huizenbeleid vallen (MFC Annerveenschekanaal Dorpscentrum Eext en Dorpscentrum Eexterveen). Om deze accommodaties alsnog te voorzien van extra zonnepanelen, uitgaande van dezelfde uitgangspunten, is een extra bedrag beschikbaar gesteld van € 57.500. Dit bedrag is in 1^e instantie gedekt uit het duurzaamheidsfonds maar wordt nu alsnog afzonderlijk opgevoerd.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Begraafplaatsen

Lijkbezorgingsrechten

De raming voor de opbrengst van lijkbezorgingsrechten wordt niet gehaald. Dit wordt mede veroorzaakt door restituties op betaalde rechten ten aanzien van de begraafplaats Rolde in verband met het nieuw vastgestelde beleid ten aanzien van de begraafplaatsen en de bijbehorende grafrechten. Daarnaast vindt er een verschuiving plaats van begraven naar cremeren. Het verwachte nadeel is € 30.000.

Mutatie reserves

Zonnepanelen dorpshuizen

Een deel van het budget voor zonnepanelen op dorpshuizen wordt niet meer uitgegeven in 2018 en wordt overgeheveld naar 2019 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen. Het gaat om een bedrag van € 70.000.

Aanleggen openbare oplaadpunten

Een bedrag van € 10.000 voor het aanleggen van openbare oplaadpunten wordt niet meer in 2018 uitgegeven en toegevoegd aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Begroot 2018	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Begroot 2018	Nieuw Beleid		Bestaand beleid		Totaal 2018	
			Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.		Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.		
8.1	Ruimtelijke Ordening	640					640	5				5	
8.2	Grondexploitatie (niet	2.452					2.452	2.467		200		2.667	
8.3	Wonen en bouwen	972			-63	-63	846	483		100	-51	532	
Resultaat voor bestemming		4.064	0	0	-63	-63	3.938	2.955	0	0	300	-51	3.205
6.099	Mutatie reserves		0	0	63	0	63	194	0	0	230	0	424
Resultaat na bestemming		4.064	0	0	0	-63	4.001	3.150	0	0	530	-51	3.629

Toelichting:

Bestaand beleid

Grondexploitatie

Grondexploitatie complex Gasteren

Bij het grondbedrijf wordt, conform BBV, gebruik gemaakt van de POC methode (Percentage Of Completion), voor de bepaling van tussentijdse winstneming. De POC methode houdt in dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang winst wordt genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op een betrouwbare wijze worden ingeschat.

Bij de aanwezige complexen is voor de najaarsnota deze POC methode berekend. Dit heeft geresulteerd in een geschatte tussentijdse winstneming van € 200.000 bij het complex Gasteren. Het voordeel wordt toegevoegd aan de Algemene reserve grondbedrijf.

Wonen en bouwen

Bouwleges

De opbrengst van de bouwleges is € 100.000 hoger dan geraamd. De raming is in de begroting 2019 structureel met € 100.000 naar boven bijgesteld.

Nieuwe omgevingswet

Een deel van het budget voor de nieuwe omgevingswet wordt niet meer uitgegeven in 2018 en wordt overgeheveld naar 2019 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen. Het gaat om een bedrag van € 63.000.

2^e fase sociale huurwoningen Nooitgedacht

In 2016 zijn kredieten opgevoerd voor de bouw van sociale huurwoningen 2^e fase Nooitgedacht voor een bedrag van in totaal € 1 miljoen. Het gaat om de aankoop grond, installatie- en bouwkosten. Op dit moment is het meest realistische scenario dat de 2^e fase er niet zal komen. Voorgesteld wordt om de kredieten te laten vervallen. Per saldo een voordeel op de structurele lasten van rente en afschrijving en overige exploitatiekosten van in totaal afgerond € 13.000. Als blijkt dat de bouw van de 2^e fase wel een vervolg zal krijgen worden de kredieten en de structurele last weer opgevoerd.

Blijversleningen

In de raad van 26 januari 2017 heeft uw raad een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor "Blijversleningen". Structurele rentelast € 500. Het beschikbaar stellen was nog niet administratief verwerkt. Met de lening stimuleert de gemeente haar inwoners hun woning (meer) levensloopbestendig te maken, zodat zij (tot op een hogere leeftijd)

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

zelfstandig kunnen blijven wonen. De gemeente stelt een budget aan SVn ter beschikking. Daarmee wordt bij SVn een fonds geopend waaruit de Blijversleningen worden verstrekt. Rente en aflossingen van de leningen kunnen weer worden ingezet voor nieuwe lening aanvragen.

Mutatie reserves

Nieuwe omgevingswet

Een deel van het budget voor de nieuwe omgevingswet wordt niet meer uitgegeven in 2018. Er wordt een bedrag van € 63.000 overgeheveld naar 2019 door een toevoeging aan de reserve incidentele dekkingsmiddelen.

Reserve dekking kapitaallasten

De stand van de reserve dekking kapitaallasten bouw sociale huurwoningen Nooitgedacht is € 30.512 hoger dan de boekwaarde. Administratief moeten de reserve en het actief in evenwicht zijn. Het bedrag wordt onttrokken aan de reserve.

Voor de aankoop van grond voor de bouw van sociale huurwoningen is een reserve dekking kapitaallasten gevormd voor het dekken van de afschrijving. Op grond wordt echter niet afgeschreven. De reserve vervalt daardoor. Een bedrag van € 199.650 wordt toegevoegd aan de algemene middelen.

Bijlagen

De volgende documenten zijn als bijlage in de najaarsnota opgenomen:

3.1 Voortgang kredieten

3.2 Leeswijzer

3.1 Voortgang kredieten

In deze bijlage wordt per krediet een toelichting gegeven op de actuele stand van zaken. De kredieten vinden hun oorsprong in de besluitvorming van de afgelopen jaren. In de kolom begrotingswijziging van de overzichten op de volgende pagina's wordt verwezen naar het nummer van de wijziging en het jaar waarin het besluit is genomen.

Er is een vierdeling gemaakt in kredieten die afgerond zijn, in uitvoering, in voorbereiding zijn en kredieten die niet gestart zijn. Hierbij gaat het om een totaal beschikbaar bedrag van € 18,5 miljoen per 1 januari 2018. Van dit bedrag is € 3,0 miljoen afgerond, € 7,1 miljoen in voorbereiding, € 7,8 miljoen in uitvoering en € 0,6 miljoen niet gestart.

Kredieten afgerond € 3,0 miljoen

Er is een aantal kredieten (zo goed als) afgerond. De meest opvallende is 2e fase sociale huurwoningen Nooitgedacht. In 2016 zijn kredieten opgevoerd voor de bouw van sociale huurwoningen 2e fase Nooitgedacht voor een bedrag van in totaal € 1 miljoen. Het gaat om de aankoop grond, installatie- en bouwkosten. Op dit moment is het meest realistische scenario dat de 2e fase er niet zal komen. In de bijstellingen wordt een voorstel gedaan de kredieten af te boeken. Ze zijn in de voortgang verantwoord onder afgerond. Daarnaast wordt het bedrag dat beschikbaar was gesteld voor Geluidsproblematiek N33/N34 teruggestort in de VAR.

Kredieten in voorbereiding € 7,1 miljoen

De kredieten in voorbereiding wil zeggen dat er gesprekken met derden plaatsvinden, in de ontwerpfase zijn en dat men bezig is met het gereed maken van het bestek. Dit betreft o.a. ver- en nieuwbouw MFC Boerhoorn, reconstructie kern Rolde, fietspad langs de Hunze, fietspad Grolloo Amen, fietspad Annerveenschekanaal-Eexterveenschekanaal en vitaal platteland. De voorbereiding, voordat tot uitvoering kan worden overgegaan, vergt veelal veel tijd.

Kredieten in uitvoering € 7,8 miljoen

Het grootste gedeelte van de kredieten is in uitvoering. Het betreft o.a. herstructurering van de begraafplaatsen in Rolde en Gieten, beheer en onderhoud bomen en verbetering winkelcentrum Gieten. Een groot gedeelte van deze kredieten heeft een meerjarig karakter.

Kredieten nog niet gestart € 0,6 miljoen

Bij de nog niet-gestarte kredieten gaat het om meerdere veelal "kleinere" kredieten van in totaal € 0,6 miljoen per 1 januari 2018.

3.1 Voortgang kredieten

Afgerond

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
0	Strategische toekomstvisie 2020	09/06/20	11.724	11.724	0	Budget betreft een deel van het uitvoeringsprogramma herijkte toekomstvisie
7	Verbeteren binnenklimaat raadszaal	15/2017 130/2018	32.500	33.614	-1.114	
3	Uitvoering geactualiseerde economische Koersnota	1/2018	15.000	15.597	-597	
5	Accommodatie voetbal sportpark De Goorns,	002/2016	151.164	66.814	84.350	Financiële afwikkeling volgt.
5	Easiflo chloor feeder zwembad Gieten	01\2018	35.000	29.730	5.270	
5	Inv. 2018 afdekk. Zwembad Borghoorns	01/2018	37.900	45.125	-7.225	
5	Inv. 2018 afdekk. Zwembad Zwanemeer	01/2018	44.700	52.203	-7.503	
2	Wegreconstructie i.v.m. rioleringswerkzaamheden Dobbenwal Gieten	112/117 10/2018	55.000	54.294	706	
2	Wegwerkzaamheden Banderschulte ivm rioleringswerkzaamheden	114/2015 101/2016	10.000	0	10.000	Voordeel is meegenomen in de bijstellingen in de najaarsnota
2	Restant 2013 afkomstig van Stationsstraat. Heet nu: Aansluiting Boddeveld /Brink Gieten	01/2012 103/2016 108/2017 102/18	174.250	2.202	172.048	Restant blijft gereserveerd staan voor de uitvoering van de omgevingsvisie centrum Gieten. Probleemoplossing t.a.v. locatie vlieghuis maakt hier onderdeel van uit.
2	Wegwerkzaamheden i.v.m. riolering Dorpsstraat Eexterveen	2017/109 10/2018	65.000	21.000	44.000	Financiële afwikkeling volgt
2	Uitvoeren centrumvisie Rolde	01/2012 01/2014 08/2014 103/2016	4.632	0	4.632	
2	Uitvoering centrumvisie Rolde fietsoversteek	01/2012	137.000	49.226	87.774	Financiële afrekening volgt
2	Wegreconstructie i.v.m. rioleringswerkzaamheden Parachutistenstraat Gasselternijveen	01/2018	20.000	0	20.000	Financiële afwikkeling volgt
2	Fietspad rotonde Gasselte	10/2017 130/2018 10/2018	-40.051	0	-40.051	Provinciale subsidie van € 40.500 moet nog worden verrekend. Het geheel blijft daarmee binnen de raming.
2	Bermbeheer graskeien project	1/2017 10/2018	120.000	120.000	0	
2	Graskeien Annerstreek Annen	2017/110 102/18	70.000	70.000	0	2
2	Verkeersveilig maken oversteek school Rolde	1/2017 10/2018	36.146	25.201	10.945	Werk uitgevoerd. Financiële afwikkeling volgt.

3.1 Voortgang kredieten

Progr.	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
2	Openbare verlichting 2017	1/2017	177.859	177.859	0	
2	Dobbenwal Gieten	2017/112 130/2018	108.525	124.834	-16.309	
2	Parachutistenstraat Gasselternijveen	103/2018	70.000	117	69.883	Financiële afwikkeling volgt
2	Geluidsproblematiek N33/N34	01/2015 102/18	470.123	0	470.123	Uitvoering vindt niet meer plaats. Besluit in raadsvergadering van 28 september 2018. Restant bedrag gaat naar de VAR.
2	Onderhoud vervanging beschoeiing vijver de Haven	1/2017	30.000	35.700	-5.700	Het werk is vertraagd doordat bij de uitvoering tegen bekabeling is aangelopen. Hierdoor zijn de kosten hoger geworden.
2	Passantenhaven Annerveenschekanaal	2017/108 10/2018 130/2018	-7.303	0	-7.303	
8	Woonwensenonderzoeken	2017/108 102/18	5.320	2.800	2.520	
8	Bijdrage Kymelsberg Schipborg	11/109	4.247	0	4.247	
2	Vervanging Peugeot Partner 2016	001/2016	25.000	7.030	17.970	Afgerond, financiële afwikkeling volgt.
2	Grond 2e fase sociale huurwoningen Nooitgedacht	04/2016 130/2018	200.000	0	200.000	Wordt niet meer uitgevoerd. Kredieten worden afgeboekt in de najaarsnota 2018.
2	Installaties 2e fase sociale huurwoningen	04/2016	150.000	0	150.000	Wordt niet meer uitgevoerd. Kredieten worden afgeboekt in de najaarsnota 2018.
2	Bouw 2e fase sociale huurwoningen Nooitgedacht	04/2016 130/2018	650.000	0	650.000	Wordt niet meer uitgevoerd. Kredieten worden afgeboekt in de najaarsnota 2018.
2	Bouw schuurtjes 2e fase sociale huurwoningen Nooitgedacht	04/2016 130/2018	17.000	0	17.000	Wordt niet meer uitgevoerd. Kredieten worden afgeboekt in de najaarsnota 2018.
8	Geopark bijdrage 2018	01/2018	22.000	22.000	0	
0	Opleidingskosten personeel	01/2013 01/2014 01/2015 108/2017	46.948	46.948	0	
0	Digitale schoolborden hardware 2015	01/2015 130/2018	1.392		1.392	
0	Noodstroomvoorziening hardware 2016	001/2016 130/2018	3.161	0	3.161	
			2.954.237	1.014.016	1.940.221	

3.1 Voortgang kredieten

In voorbereiding

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
3	Stimuleren toekomstvisie stimuleren glasvezel	103/2017 102/18	7.392	133	7.259	Op dit moment worden de mogelijkheden verkend samen met de verschillende partners waaronder Drents Glasvezel Collectief, de provincie, Rendo en de gemeente Tynaarlo. Geplande uitvoering in 2019.
5	Vervaardiging cultuurhistorische atlas	10/2017 102/18	50.000		50.000	Offerte traject is gestart
5	Actualiseren archeologische beleidsadvieskaart	10/2017 102/18	6.000		6.000	Offerte traject is gestart
7	Informatieborden begraafplaatsen	10/2018	29.000	0	29.000	Offertes zijn aangevraagd.
5	Herstelwerkzaamheden voetbalcomplex Gasselte	02/2012 103/2016 2017/108 102/18	41.252	0	41.252	Het budget is een uitvloeisel van de harmonisatie van de voetbalaccommodaties. Er worden gesprekken gevoerd over de uitvoering. Afronding uiterlijk 1e halfjaar 2019
6	Sociaal domein (impuls participatiewet)	1/2017 2017/108	100.000	0	100.000	Wordt in "vitaal platteland" meegenomen als extra ondersteuning doelgroepen Participatiewet. Wordt meegenomen in de transformatie-opgave.
0	Luifel gemeentehuis	10/2016	45.000	0	45.000	Wegens prioritering in de werkzaamheden is dit uitgesteld. In voorbereiding. Uitvoering in eerste helft 2019.
5	Trenomat scheidingswanden Lambertshal	01/2018	37.500		37.500	Offertes zijn aangevraagd. Geluidsmetingen gedaan. Begin 2019 gereed.
5	Trenomat scheidingswanden de Goorns	01/2018	37.500	0	37.500	Offertes zijn aangevraagd. Geluidsmetingen gedaan. Begin 2019 gereed.
5	Trenomat scheidingswanden Boerhoorn	01/2018	37.500	0	37.500	Offertes zijn aangevraagd. Geluidsmetingen gedaan. Begin 2019 gereed.
6	Ver- en nieuwbouw MFC Boerhoorn	01/2018	2.500.000	14.479	2.485.521	In oktober 2018 heeft de raad ingestemd met het krediet voor deze hogere bouwkosten. Hierbij zijn in een amendement wel aanvullende kaders gesteld. Voor de aanbesteding moet eerst meer duidelijkheid komen over de exploitatie en moet gestreefd worden naar een beheersstichting. Bij het opleveren van dit document zijn de gevolgen van dit amendement voor de planning nog niet duidelijk.
7	Perscontainer papier	01/2018	22.000	0	22.000	Offertes aangevraagd, aanbesteding gestart.
2	Reconstructie kern Grollo	01/2018	650.000	0	650.000	De eerste inloop met het dorp is geweest. Er worden constructieve gesprekken gevoerd. Uitvoering in 2019.
2	Reconstructie Rolderveldweg Nooitgedacht	01/2018	310.000	0	310.000	De voorbereiding is gestart. Afstemming met Hof van Saksen volgt. Uitvoering voorjaar 2019.
2	Fietspad Annerveenschekanaal - Eexterveenschekanaal	01/2018	450.000	2.453	447.547	Voor de aanleg moeten gronden worden aangekocht. De grondverwerving is gestart (NB: de provincie heeft nog geen bijdrage van € 150.000 toegezegd. Tot die tijd is alleen het gemeentelijk budget van € 300.000 beschikbaar)
2	Helling fietstunnel N34	1/2017 102/18	30.000	0	30.000	Op dit moment worden er gesprekken gevoerd met dorpsbelangen Eext over de exacte invulling.
2	Fietspad langs de Hunze (vanuit motie raad)	1/2017 15/2017	296.855	0	296.855	Voorbereiding gestart. Er wordt overleg gevoerd met partijen. Een einddatum kan niet worden bepaald.

3.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
2	Kwaliteitsimpuls fietspaden	1/2017 15/2017	195.062	37.781	157.281	In oktober is een advies over het programma opgesteld. Hierna volgen subsidieaanvragen en de uitvoering. Vervanging van bestaande verharding in betonverharding. Aanbesteding najaar 2018, uitvoering eerste helft 2019
2	Fietspad Grolloo Amen (vanuit motie raad)	1/2017 015/2017	275.176	3.500	271.676	Tracé is vastgesteld. Grondverwerving is gestart. Uitvoering afhankelijk van grondaankoop. Mogelijke uitvoering 2019. In de begroting 2019 is het investeringsbedrag aangevuld met € 450.000
5	Kunstgrasveld Gieten	1/2017 130/2018	410.000	0	410.000	Uitvoering in 2019. Uitvoering vindt plaats na vernieuwbouw van de accommodatie
2	Rioolvervanging Waardeellaan e.o. Gieten	geen	317.140	30.165	286.975	Bestek gereed. Aanbesteding nog in 2018. Uitvoering 1e helft 2019.
2	Hoofdstraat Grolloo	geen	249.000		249.000	Uitvoering in 2019
2	Oostereind Grolloo	geen	216.000		216.000	Uitvoering in 2019
2	Aanschaf houtsnipperkar met invoerkraan	01/2018	150.000	0	150.000	Aanschaf in 2019.
7	Aanleggen openbare oplaadpunten	01/2018	10.000	0	10.000	Gesprekken worden gevoerd.
8	Vitaal platteland	101/2016 108/2017 102/2018	185.100	0	185.100	Thema's worden uitgewerkt in samenwerking met de provincie. Het betreft een meerjarig budget dat doorloopt in 2019. Er liggen verplichtingen vast ivm "toekomst vakantieparken" en cofinanciering Leaderprojecten.
8	Herinrichting dorpsplein Gasselte	2017/105 102/2018	200.000	6.782	193.218	Project wordt uitgevoerd samen met stichting Dorpshuis Gasselte.
8	Uitvoeringsprogramma Gasselterveld	20/2011 01/2012 105/2012 102/2013	249.635	14.301	235.334	Voortgang mede afhankelijk van externe ontwikkelingen. Loopt door in 2019.
			7.107.112	109.595	6.997.517	

3.1 Voortgang kredieten

In uitvoering

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
0	Ondersteuning evenementen	1/2017	6.407		6.407	Betreft ondersteuning voor een 20- tal evenementen.
0	Strategische toekomstvisie jouw idee	103/2017 01/2018	32.155	26.013	6.142	Budget is samengevoegd met restant budget communicatie en burgerparticipatie 2017 ad € 22.000. 2017 is afgerond. 2018 is gestart en wordt afgerond in het 4e kwartaal 2018.
0	Realisatie toekomstagenda dorpen	1/2017 2017/10 2017/103 1/2018	154.598	5.731	148.867	Budget aangevuld met deel budget uitvoeringsprogramma herijkte toekomstvisie. Afhankelijk van nog te ontwikkelen beleid in samenwerking met de dorpen. Bedrag van €10.000 bestemd voor jullie idee samen uitvoeren.
0	Het jaar van de dorpen	1/2017 102/18	31.676	13.105	18.571	Loopt nog door in 2018
7	Aanpassing pantry raads vleugel	2018/10	39.500	0	39.500	afronding in 2018
7	Herstructurering begraafplaats Rolde	110/2012/ 15/2017	339.741	209.924	129.817	Uitvoering is gestart.
7	Urnenmuur begraafplaats Gieten	10/2016 130/2015 2018/10	112.500	74.052	38.448	Uitvoering is gestart.
4	Laaggeletterdheid	01/2018	10.000	-3.142	13.142	Budget wordt uitgegeven voor diverse kleine projecten
5	Continuering cultuurbeleid	01/2017	52.626	38.921	13.705	Doorlopend traject voor looptijd cultuurnota t/m 2020
5	Vanuit cultuurhistorie landhoofden herstel Gasselternijveen	01/2017 102/18	20.917		20.917	Veiligheid geborgd. Verder opgeschort ivm mogelijke ontwikkelingen STAR tracé Stadskanaal - Gasselte/Gieten.
5	Beleefpunt archeologie		8.000	5.282	2.718	Uitvoering is gestart.
3	Voorfinanciering pilootaanleg glasvezel	001/2016 130/2018	100.000	30.000	70.000	Op dit moment worden de mogelijkheden verkend samen met de verschillende partners waaronder Drents Glasvezel Collectief, de provincie, Rendo en de gemeente Tynaarlo. Geplande uitvoering in 2019.
5	Verenigingsondersteuning SportDrenthe	01/2015 001/2016	70.000	0	70.000	Project loopt door in 2019.
5	Doucheruimte gymzaal Eext	01/2018	16.000	121	15.879	Afronding 4e kwartaal 2018
6	Leerwerktrajecten 2014	01/2013 103/2016 1/2017 108/2017	46.437	19.356	27.081	Uit dit budget worden de BBL medewerkers bekostigd. Er is sprake van een doorlopende instroom. Loopt door in 2019.
6	Uitvoeringsbudget toekomstvisie Sociaal Domein	001/2016 101/2017 108/2107 102/18	82.271	2.674	79.597	Loopt door in 2019. Afronding hangt af van snelheid vormgeven transformatie
7	Project vandalisme en middelengebruik	09/119 103/2016 102/18	2.536	0	2.536	Wordt ingezet voor incidentele projecten waaronder "makluk zat" en eindejaarsactiviteiten. In 2018 afgerond. Bij jaarrekening afsluiten

3.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
6	Gezondheidsbevordering JOGG	1/2017 2017/108 18/001	26.942	4.322	22.620	Langer lopend project, wordt jaarlijks incidenteel geld aan toegevoegd t/m 2020
6	Project samen oud	2017/110 2017/015 102/2018	10.000	0	10.000	Project loopt tot en met 2019
6	Healthy Ageing	10/2013 01/2014 103/2016 102/18	47.348	45.000	2.348	Budget toegekend bij beleidsplan 2013 van € 20.000. In 2014 verhoogd met € 40.000. Er is inmiddels een uitwerkingsplan met verschillende projecten. Er is € 45.000 beschikbaar gesteld voor project vitalisering regio's en wijk van de toekomst.
7	Aanpak en preventie zwerfafval	10/2015 102/18	56.324	16.931	39.393	Is meerjarig gesubsidieerd project. Loopt door in 2019. In 2018 is een extra bedrag ad € 35.470 ontvangen.
7	Aanschaf 2018 nieuwe afvalpassen	01/2018	25.000	0	25.000	Opdracht verstrekt. Is één project met zelfbedieningsposten
7	Vervanging zelfbedieningsposten ABS	10/2018	15.000	0	15.000	Opdracht verstrekt. Is één project met afvalpassen.
2	Wegreconstructie i.v.m. rioleringswerkzaamheden	01/2018 103/2018	35.000	0	35.000	Voor Waardeellaan een geoormerkt bedrag € 35.000. Het aanbestedingstraject loopt.
2	Muurtjes Eexterveen	102/2018	30.000	14.828	15.172	Werk is in afrondende fase
2	Verkeers- en vervoersmaatregelen budget 2016 /2017/2018	001/2016 15/2016	86.548	79.218	7.330	Het budget is gekoppeld aan verschillende projecten. Nagenoeg afgerond
2	Openbare verlichting 2018	01/2018	274.000	93.847	180.153	
2	Renovatie rioolgemalen 2016	130/2018	47.135	11.502	35.633	Aanbesteding geweest. Afronding in 4e kwartaal 2018.
2	Dorpsstraat Eexterveen	2017/109	49.001	0	49.001	Aanvullende werkzaamheden noodzakelijk
2	Riolering Esstraat Rolde	geen	40.324	3.079	37.245	Afronding in 2018
2	Wegreconstructie i.v.m. rioleringswerkzaamheden	geen	45.000		45.000	Afronding in 2018
2	Herpl.bomen Hunzeweg/Gasterenseweg	2017/01 010/2018	13.448	0	13.448	afronding in 2018
2	herplant bomen deelgebied 1 (Gasselte e.o.)	2017/15 10/2018	50.360	48.498	1.862	afronding in 2018
2	Deelreparaties	geen	45.000	0	45.000	De deelopdrachten zijn verstrekt. Budget blijft meerjarig beschikbaar.
2	Extra krediet onkruidbestrijding 2018	001/2018	65.000	29.973	35.027	Afronding in 4e kwartaal 2018
2	Beheer en onderhoud bomen	001/2016 1/2017 108/2017 102/18	896.703	250.797	645.906	Budget beschikbaar voor uitvoering in de jaren 2017-2020. Jaarlijkse deelbudgetten € 375.000 per jaar. 2017 is afgerond. Geheel afgerond eind 2020
2	Ecologisch bermbeheer (amendement)	1/2017 015/2017	100.000	16.713	83.287	Project loopt over 5 jaar.
2	Herplant bomen deelgebied 2	10/2018	88.000	0	88.000	Uitvoering december 2018 t/m maart 2019

3.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
2	Herplant bomen Grevelingkanaal	10/2018	74.000	0	74.000	Uitvoering december 2018 t/m maart 2019
7	Zonnepanelen dorpshuizen	01/2018	80.000	0	80.000	Loopt door in 2019.
7	Verduurzaming accommodaties / duurzaamheid energiebesparing	01/2015 10/2015 101/2016 108/2017	34.451	6.688	27.763	Budget wordt bij jaarrekening samengevoegd met duurzaamheidsfonds.
7	Duurzaamheidsfonds	1/2017 2017/108	362.852	70.054	292.798	Wordt o.a ingezet voor kavelkorting energieneutraal bouwen en energiebesparingsadviezen voor inwoners.
7	Bijdrage bodemsaneringskosten	2017/108	44.368	0	44.368	Provincie voert uit, wij betalen deel van de kosten
8	Verbeteringen winkelcentrum Gieten	01/2014 001/2016 15/2016 1/2017 101/2017	679.469	55.817	623.652	Budget is beschikbaar gesteld in begroting 2014. Uit Fonds grote projecten. Is gerelateerd aan het opstellen van de centrumvisie Gieten. Dit is een langdurig traject. De uitgaven zijn mede afhankelijk van de uitkomsten van de visie en medewerking van derden. Aankoop grond bij Stationsstraat 43 is geactiveerd en niet ten laste van dit budget gekomen (alleen rentelast)
8	Nieuwe omgevingswet	10/2016 01/2018	113.000	198	112.802	Project is inmiddels opgestart, budget benodigd voor inhuur van externe expertise.
8	Project maatschappelijk vastgoed	001/2016 15/2016 101/2017 108/2017	224.411	27.334	197.077	Uitvoering afhankelijk van projecten. Er ligt inmiddels een toetsingskader voor beoordeling van plannen. Uitgaven (mede) afhankelijk van externe ontwikkelingen. Er is geen einddatum in te plannen
8	Uitvoeren plan van aanpak brandveiligheid	01/2015 101/2016 108/2017 01/2018	55.000	3.036	51.964	In de begroting 2015 zijn voor het vervolg van het project uit 2013 extra middelen gevraagd. Project is in uitvoering. Loopt meerdere jaren.
8	Controle brandveiligheid gebouwen en asbestdaken	1/2017	55.000	11.011	43.989	Project mbt asbestdaken loopt door tot 2024.
8	Subsidieregeling dorpsinitiatieven vitaal platteland	10/2016 108/2017 102/2018	286.500	78.100	208.400	Thema's worden uitgewerkt in samenwerking met de provincie. Het betreft een meerjarig budget dat doorloopt in 2021. Het budget is samengesteld uit een gemeentelijk en een provinciaal deel 50/50. Er ligt op dit moment nog een bedrag ad € 123.000 aan verplichtingen.
2	Vervanging Stobbenfrees 2016	01/2016	10.000	0	10.000	In afrondingsfase
2	Vervangen MAN bedrijfswagen 2017	01/2017 130/2018	200.000	0	200.000	Is aanbesteed. Opdracht verstrekt. Levering begin 2019
7	Zonneleningen	10/2015 2017/01 130/2017	43.276	0	43.276	Uitgaven zijn afhankelijk van de mate van aanvragen van zonneleningen.
8	Startersleningen	1/2013 15/2015 2017/10	350.000	150.000	200.000	Bedragen worden in termijnen gestort afhankelijk van de aanvraag.
2	Bloemrijke akkers	01/2017 102/2018	30.000	8.697	21.303	Budget voor een periode van 5 jaar. Loopt t/m 2021

3.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
2	Toeristisch beleid	01/2017 102/2018	47.904	37.808	10.096	Budget voor in 2016 vastgesteld meerjarig nieuw beleid (Nieuwe Trop) Loopt t/m 2019
2	Versterking toerisme	01/2018	126.000	56.114	69.886	Budget voor in 2016 vastgesteld meerjarig nieuw beleid (Nieuwe Trop) Loopt t/m 2019
0	GBA	09/01/130 130/2018	34.072	0	34.072	I-burgerzaken draait inmiddels intern. Het is nu zaak dat de nieuwe e-diensten voor de burger beschikbaar worden gemaakt. De eerste diensten zijn inmiddels "live". In 2018 en 2019 zullen meerdere diensten volgen.
0	Restauratie archiefstukken	001/2016 108/2017 01/2017 01/2018	25.000	0	25.000	Wordt opnieuw aanbesteed als budget voor 2019 is geformaliseerd.
0	Frictiekosten Drentsche Aa	10/2013 en 01/2016 15/2016 108/2017	127.846	31.515	96.331	Bedrag beschikbaar voor samenwerkingsverband Drentse Aa. De ontwikkeling loopt in 2019 door. Bedrag blijft hiervoor beschikbaar.
0	Doorontwikkeling Triple C	130/2017	71.869	3.799	68.070	Betrokken in IBP 2016-2020. Voor het eind van 2017 is een grote update doorgevoerd. Loopt door t/m 2020. Onderdeel vanuit 4 jarig ict beleid.
0	Basiskaart grootschalige topografie	01/2017 130/2018	18.589	126	18.463	Bedrag blijft gereserveerd voor evt. noodzakelijke investeringen 2019.
0	Informatiebeleidsplan 2016-2020	01/2017 01/2018 102/2018	90.801	0	90.801	Doorlopend tot en met 2020. Onderdeel vanuit 4 jarig ict beleid.
0	Digitalisering dossiers	108/2017 102/2018	58.934	0	58.934	Aanbesteding is laatste kwartaal 2017 op de markt gezet. Fase 1 is daarmee afgerond. Project wordt nog vervolgd.
0	Basiskaart grootschalige topografie	103/2016 108/2017 102/2018	56.296	0	56.296	Bedrag blijft gereserveerd voor evt. noodzakelijke investeringen 2019.
0	GVR (Vicrea) BAG applicatie	105/2013 130/2018	35.791	0	35.791	Budget wordt gebruikt voor stelselmatig upgraden systeem. BAG 2.0 is eerst landelijk uitgesteld. Ook de perikelen met de leverancier moeten eerst opgelost zijn. Verwachte afronding in 2019
0	Budget TROP	09/119 103/2016 108/2017 102/2018	25.878	14.600	11.278	Besteding budget op basis van prioritering in het in 2016 vastgestelde nieuwe toeristisch plan. Loopt door in heel 2019
0	I-pads ambtenaren hardware 2015	01/2015 130/2018	30.617	0	30.617	Project is opgestart, alleen vervanging indien noodzakelijk. Uitvoering wordt onderdeel van de werkplek 2018. Afronding naar verwachting in 2019.
0	Implementatie BIS	106/2016 130/2018	10.833	0	10.833	Koppeling met zaakstelsel moet nog plaatsvinden. Bestemd voor I-babs. Onderdeel vanuit 4 jarig ict beleid.
0	Informatiebeveiliging	106/2016 130/2018	23.617	2.511	21.107	Doorlopend project tot en met 2020. Onderdeel vanuit 4 jarig ict beleid.

3.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1-2018	Besteed 2018	Saldo okt. 2018	Toelichting
0	Uitbouw basisreg.koppelingen	130/2018	88.752	0	88.752	Een aantal koppelingen op dit budget is aangeschaft. Budget is in 2017 beschikbaar, € 100.000. Doorlopen tot en met 2020. Onderdeel vanuit 4 jarig ict beleid.
0	Serverpark 2017	01/2017 130/2018	114.903	100.000	14.903	Onderdeel vanuit 4 jarig ict beleid.
0	I- phones 2017	01/2017	43.601	0	43.601	Vervanging is onderdeel van werkplek 2018 en uitvoering loopt door in 2019.
0	Uitbouw GIS	01/2017 130/2018	15.312	2.481	12.831	Opdracht tot het verstrekken van data (puntenwolk) is verstuurd (voor het maken van 3d modellen). Gedeeltelijke aanschaf in 2017. Afronding 2019
0	Frictiekosten Aa en Hunze stroomt	106/2018 10/2017	357.313	232.040	125.273	De organisatie is in beweging. Aa en Hunze stroomt loopt een aantal jaren door.
0	Frictiekosten samenwerking Drentsche Aa	01/2018	150.000	0	150.000	Betreft een budget voor frictiekosten die in het kader van de samenwerking ontstaan
0	Electronische toegangscontrole gemeentelijke gebouwen	01/2018	60.000	9.276	50.724	Project is opgestart. Loopt over drie jaar.
0	Rapportagetools zaaksysteem	01/2107 130/2018 106/2018	5.162	0	5.162	In kwartaal 4 zijn de zaaksysteemgegevens beschikbaar. In 2019 wordt verder uitgebreid met financiële gegevens. Budget is aangevuld door overheveling van G-Bos software € 15.000
0	Vervangen werkplekken	01/2018	160.000	97.812	62.188	Project loopt door in 2019
0	Digitale hulpmiddelen Stichting Attenta	10/2018	72.000	0	72.000	Materialen aangeschaft, financiële afwikkeling volgt nog, loopt door in 2019 tot personele bezetting compleet is.
0	Werkplek inrichting Stichting Attenta	107/2018	60.000	0	60.000	Materialen aangeschaft, financiële afwikkeling volgt nog, loopt door in 2019, huisvesting is nog niet volledig geregeld.
0	Strategische toekomstvisie aanvulling leefbaarheidsfonds	103/2017 2018/108 102/2018	81.953	17.150	64.803	Uitgaven afhankelijk van aanvragen. Er is geen einddatum aan te geven.
			7.806.867	2.052.9	5.753.957	

3.1 Voortgang kredieten

Niet gestart

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo sept. 2018	Toelichting
2	Kolkenzuiger vervanging 2016	112/2016 130/2018 01/2018	32.560	-4.200	36.760	Krediet wordt in 2018 gebruikt om nieuwe combinatie, rioolbus en aanhanger, aan te schaffen. Afronding in 4e kwartaal 2018
2	Aanschaf 2018 aanhang zuig combinatie	01/2018	65.000	0	65.000	Aanschaf in 2019
2	Renovatie rioolgemalen 2017	geen	63.000	0	63.000	Loopt door in 2019.
2	Renovatie rioolgemalen 2018	geen	65.000	0	65.000	Uitvoering in 2019
2	Strooier opzet 2014	10/2014 130/2018	20.000	0	20.000	Nieuwe inzichten in aan te schaffen materieel wegens wijziging gladheidbestrijdingsroutes. Aanschaf 2019
8	Bio plan Drentsche Aa	10/2016 101/2017 102/18	25.000	0	25.000	Afhankelijk van externe ontwikkelingen binnen het Drentse Aa gebied vindt uitvoering plaats. Loopt door in 2019.
2	VV sneeuwploeg Nido K240	01/2015 130/2018	7.000	0	7.000	Nieuwe inzichten in aan te schaffen materieel wegens wijziging gladheidbestrijdingsroutes. Aanschaf 2019
2	Vervangen tractor 2018	01/2018	37.000	0	37.000	Vervanging staat gepland in 2020
2	Vervangen maaier 2018	01/2018	63.500	0	63.500	Deze maaier vormt een combi met de Case trekker. Omdat die trekker pas in 2020 wordt vervangen zal dat ook pas het vervangingsjaar worden van deze maai-arm.
2	Versnippermachine Jensen 2018	01/2018	21.000	0	21.000	Oriëntatie ten aanzien van mogelijke werkwijzen van houtsnipperen. Aanschaf benodigd materieel in overweging.
2	Vervangen containers Oelenboom	01/2018	21.550	0	21.550	In verband met de prioriteitstelling in werkzaamheden is de aanschaf uitgesteld
0	Ipads- Cie leden	01/2014 130/2018	10.000	0	10.000	Vervanging vindt plaats op basis van noodzakelijkheid niet alleen verstrijken van vervangingstermijn. Vervanging raad/commissieleden vindt plaats na de verkiezingen. Vindt plaats eind 2018/begin 2019.
0	Autocad systeem 2014	01/2014	30.000	0	30.000	Vervanging in 2019. Onderdeel van meerjarig ict beleid.
0	Civision kadaster	001/2016 130/2018	15.000	0	15.000	Vervanging vindt plaats op basis van gebleken noodzaak, niet alleen na afloop van de afschrijvingstermijn. Mede afhankelijk van samenwerking SDA belastingen en BGT. Onderdeel van meerjarig ict beleid.
0	Vervangen scanstraat 2017	01/2017 130/2017	30.000	0	30.000	Vervanging vindt plaats op basis van gebleken noodzaak, niet alleen na afloop van de afschrijvingstermijn. Scanners zijn 4 en 6 jaar oud en aan slijtage onderhevig. Indien een onderhoudsbeurt niet helpt dan zal dit budget aangesproken worden. Budget blijft beschikbaar in 2019. Onderdeel van meerjarig ict beleid.
0	Office 2010 vervangen 2017	01/2017 130/2018	85.000	0	85.000	Wordt betrokken in de nieuwe werkplek 2018 en loopt door in 2019. Onderdeel van meerjarig ict beleid.
0	Gem.data infrastructuur	01/2017 130/2018 108/2018	25.000	0	25.000	Vervanging vindt plaats op basis van gebleken noodzaak, niet alleen na afloop van de afschrijvingstermijn. Afhankelijk van ontwikkeling van de digitale agenda 2020. Onderdeel van meerjarig ict beleid.

3.1 Voortgang kredieten

Progr	Omschrijving	Begr.w.	Beschikbaar budget 1-1- 2018	Besteed 2018	Saldo sept. 2018	Toelichting
0	Onderwijssysteem Eljakim	01/2018	30.000	0	30.000	Is in het verleden aangeschaft in samenwerkingsverband, zal nu weer gebeuren indien vervanging noodzakelijk wordt geacht. Moet nog worden onderzocht.
			645.610	-4.200	649.810	

3.2 Leeswijzer

Binnen het model zijn diverse navigatiemogelijkheden beschikbaar.

Door middel van de 'home' knop kun je vanaf elke pagina naar het startscherm gaan.

In een aantal gevallen bevatten pagina's submenu's.

De knoppenbalk in het submenu is bedoeld om snel te kunnen navigeren binnen het desbetreffende onderdeel.

De 'home' knop is in het submenu lichter van kleur en fungeert als tussenstap naar de eerste pagina binnen het submenu.

terug

Door middel van de 'knop' met de tekst 'terug' (rechtsonder op de pagina) kun je vanaf de huidige pagina naar de vorige bezochte pagina gaan. (Het zogenaamde terugbladeren. Let op! Niet te verwarren met 1 pagina terugbladeren.)

NB: deze optie werkt niet in alle pdf-readers. Installeer *goodreader* voor een optimale werking van het model.

Klikveld

Klikvelden zijn bedoeld om snel naar onderliggende pagina's te gaan. Bijvoorbeeld om detailinformatie op te roepen.

Klikvelden in de tekst zijn te herkennen aan de grijze kleur.

groen

Klik op de **groene tekst** (linksonder op de pagina) om snel naar een volgend 'hoofdonderwerp' te gaan. De onderwerpselectie op het startscherm is daarbij leidend.

Inhoudsopgave

Vanuit de inhoudsopgave kun je rechtstreeks naar elke gewenste pagina gaan.

De inhoudsopgave is vanaf elke pagina te benaderen via de 'home' knop gevolgd door een klik op de knop 'inhoudsopgave'.

beleidsplan

In een aantal gevallen worden afbeeldingen of teksten gebruikt als link naar een onderliggende teksten. Meestal met het doel om een nadere toelichting te geven.

Daar waar van toepassing wordt dit op de desbetreffende pagina duidelijk aangegeven.